

KOMMUNEDELPLAN FOR IDRETT, FYSISK AKTIVITET OG FRILUFTSLIV

2019–2023

Foto: Siri Adorsen, Gard Haglund
og Lørenskog kommunes bildearkiv.
Alle andre fotografier er fra Colourbox.com

INNHold

Sammendrag	4
Forord	6
Innledning	8
Føringer for planarbeidet	16
Utviklingstrekk – befolkning	22
Resultatvurdering av forrige plan	26
Status i dag.	27
Vurdering av aktivitet og fremtidige behov	34
Satsingsområder	38
Mål.	40
Handlingsprogram – idrett	41
Handlingsprogram – fysisk aktivitet	50
Handlingsprogram – friluftsliv	54
Anleggsplan – ordinære idrettsanlegg	58
Anleggsplan – nærmiljøanlegg	60
Langsiktig del – uprioriterte anleggsprosjekt	64
Park, idrett og friluftsliv – organisasjon og virksomhet	66

SAMMENDRAG

Fysisk aktivitet og folkehelse

Lørenskog skal være kjennetegnet av et bredt og aktivt idretts- og friluftsliv. Innbyggerne skal stimuleres til økt fysisk aktivitet og det skal skapes møtesteder og utearenaer som danner rammen om et sunt og aktivt liv.

Kommunedelplanen

Kommunedelplanen er et politisk dokument og et styringsredskap for å nå kommunens mål på området. Planen vil være et «bindeledd» mellom kommuneplanen og økonomiplanen, og være førende for anleggsutbygging og eventuelle andre tema- eller handlingsplaner på idretts- og friluftsområdet.

I perioden frem mot 2023 vil blant annet følgende oppgaver og prosjekter bli prioritert:

- Ny flerbrukshall med to hallflater ved Fjellhamar skole
- Garderobebygg ved Kjennhallen/turnhallen
- Nye svømmehaller ved Fjellhamar skole og i Lørenskog sentrum
- Utvide Rolvsrud stadion
- Sette opp treningsapparater på sykehjem og langs Lørenskogstien / Elveparken
- Etablere todelt trasé i deler av skiløypenettet
- Etablere tursti på østsiden av Langvannet
- Utrede kommunens «gratisprinsipp» og driftsavtaler med idrettslag
- Prioritere egenorganisert aktivitet ved tildeling av halltid
- Utrede plassering av cheerleaderhall og behovet for ny ishall
- Utrede mulighetene for et skistadion med klubbhus, kunstsnoanlegg og lys på Losby
- Utrede etablering av et innedørs skateanlegg
- Utrede etablering og lokalisering av skøytehall for isidretter

FORORD

Kommunedelplan for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv er en viktig plan for Lørenskog kommune. Planen angir retning og satsinger i det daglige arbeidet til alle som jobber med park, idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv. Den vil også legges til grunn i arbeidet med økonomiplan.

Det er gjennomført en bred og grundig medvirkningsprosess internt i kommunen, ut mot idrettsorganisasjonene og på sosiale medier. Lørenskog idrettsråd har vært en viktig samarbeidspart i arbeidet med planen.

Den raske befolkningsveksten og utbyggingstakten i Lørenskog utfordrer kommunens kapasitet når det gjelder både innendørs og utendørs anlegg for utøvelse av fysisk aktivitet. Behov for areal til organisert og egenorganisert aktivitet etterspørres i stadig større grad og det er særlig overfor barn og unge at kommunen må legge til rette for gode møteplasser og aktiviteter i nærheten av der de bor.

Grøntareal, parker og friluftsområder blir svært viktig og det er behov for gode møteplasser og aktivitetsområder i hele kommunen slik at innbyggerne opplever trivsel, tilhørighet og god livskvalitet.

Vi setter stor pris på deltakelsen og engasjementet i planprosessen.

Planprosessen har vært organisert og ledet av virksomhetsleder Rakel Rauntun og rådgiver Torkel H. Sveinhaus.

Nina Kongtorp
Nina Kongtorp
Kommunaldirektør Kultur

INNLEDNING

Lørenskog kommune vil gjennom planlegging legge til rette for fysisk aktivitet og et helsefremmende miljø gjennom god stedsutvikling og aktivitetsarealer. En god planlegging kan bidra til integrering og tilhørighet for alle befolkningsgrupper ved å skape felles møteplasser og legge til rette for deltakelse i fysiske og sosiale aktiviteter. Fysisk aktivitet kan være et verktøy for å opprettholde og vedlikeholde en god helse, samt være en viktig bidragsyter i å forebygge, utsette eller lindre flere kroniske sykdommer. Ved en god planlegging kan det legges gode rammer for en sunnere livsstil med økt aktivitet for alle grupper i befolkningen. Som kommune kan vi bidra til økt fysisk aktivitet gjennom å gjøre det mulig for befolkningen å sykle og gå mer i dagliglivet, og ved å sikre god tilgang til områder for lek, idrett, rekreasjon og nærfriluftsliv for alle generasjoner, uansett bakgrunn og fysiske forutsetninger.

Lørenskog kommune har et rikt lag- og foreningsliv som tilbyr en rekke ulike aktiviteter. Den organiserte idretten tilbyr eksempelvis 52 ulike idretter som innbyggerne kan velge mellom. Det har de siste årene også blitt bygget flere anlegg for idrett og friluftsliv, der turnhallen og Elveparken kan nevnes som to slike anlegg. Samtidig er flere anlegg under utredning og planlegging for både idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv. I den befolkningsveksten Lørenskog befinner seg i, er det viktig å planlegge for aktivitetsanlegg og grøntområder for å gi innbyggerne et godt nærmiljø. Dette gjelder både urbane anlegg, men også vedlikehold og utvikling av Østmarka. Østmarka er mye brukt som turområde til alle årstider, og har et godt oppbygd sti-, tur- og løypenett.

Det er videre viktig å planlegge for å imøtekomme et økt press på kommunens idrettsanlegg, spesielt for de store breddeidrettene fotball og hallidretter. Dette har vi som mål å gjøre gjennom en strategisk stedsutvikling og sambruk av knappe arealer med kommunens barne- og ungdomsskoler. For å imøtekomme fremtiden må vi planlegge smart, kortreist og trygt for barn og ungdom som ønsker å være aktive i organisert eller egenorganisert aktivitet.

Rakel Rauntun

Virksomhetsleder park, idrett og friluftsliv

Alle andre
skiløyper

Halssjøen 3
Skulerud 2
Mariholtet 7.5

Skytebane P 0.4
Skytten 8
Mariholtet 8

Alle øvrige
blåmerkede stier

Røyrvannskoia 6
Setertjernstua 7.5

KOMMUNE- DELPLANEN

– ET POLITISK DOKUMENT OG STYRINGSREDSKAP

Revisjon av *Kommunedelplan for idrett og friluftsliv 2014–2017*, inngår i oversikten over prioriterte planoppgaver i kommunens planstrategi.

Den nye planen, *Kommunedelplan for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv 2019–2023 (KIFF)*, tar utgangspunkt i, følger opp og detaljerer mål og handlinger i kommuneplanen som gjelder idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv. Disse fremkommer først og fremst under kapittel 7 om *Oppvekst, kultur og utdanning*, men også under de andre kapitlene i kommuneplanen er det mål og handlinger som på ulikt vis angår idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv.

Kommunedelplanen har et langsiktig perspektiv med omtale av idrettspolitiske mål, satsinger og initiativ/tiltak som skal bidra til en ønsket utvikling i perioden frem til og med 2023.

Kommunedelplanen er et politisk dokument og et styringsredskap for å nå kommunens mål på området. Planen vil være et «bindeledd» mellom kommuneplanen og økonomiplanen, og være førende for anleggsutbygging og eventuelle andre tema- eller handlingsplaner på idretts- og friluftsområdet.

Anlegg for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv som det skal søkes om spillemidler til, må være innarbeidet i planen.

Kommunedelplaner kan utarbeides for bestemte områder (areal), tema eller virksomhetsområder (sektorer). En kommunedelplan er forankret i Plan- og bygningsloven og har samme juridiske status som kommuneplanen. Den skal følge opp utvalgte mål i kommuneplanens samfunnsdel eller konkretisere arealbruken for et avgrenset geografisk område. Kommunedelplaner har de samme prosesskravene som kommuneplanen. Tematiske kommunedelplaner skal ha et handlingsprogram som rulleres årlig.

Planstrategi for Lørenskog kommune 2016–2019

PLANPROSESS

Kommunaldirektør Kultur har hatt det administrative ansvaret for planarbeidet og virksomhetsleder park, idrett og friluftsliv har ledet utarbeidelsen av plandokumentet sammen med en arbeidsgruppe med representanter fra Kultur, Strategi og samfunnsutvikling og Lørenskog idrettsråd.

Arbeidsgruppen har bestått av:

- Rakel Rauntun, virksomhetsleder / park, idrett og friluftsliv / leder
- Arne Fiske, avdelingsleder / park, idrett og friluftsliv
- Ruth Hovelsrud, parksjef / park, idrett og friluftsliv
- Morten Ingebretsen, idrettskonsulent / park, idrett og friluftsliv
- Torkel Harald Sveinhaus, rådgiver / kommunaldirektørens stab / sekretær
- Dinko Midzic, arealplanlegger / Strategi og samfunnsutvikling
- Richard Ragnarsøn, leder / Lørenskog idrettsråd

Planforslaget er utarbeidet i tråd med plan- og bygningslovens krav til planprosess med utgangspunkt i planprogram vedtatt av kommunestyret i møte 14. mars 2018, sak 023/18.

Det har høsten 2018 og vinteren 2019 vært gjennomført en omfattende medvirkningsprosess:

- Innspillsmøte med utvidet ledergruppe i Kultur
- Innspillsmøte med sektorer og virksomheter i Lørenskog kommune
- «Speed date» med idrettslag
- Spørreundersøkelse på Lørenskog kommunes Facebook side (Questback)
- Innspillsmøte med ungdomsrådet
- Presentasjon og dialog med kultur-, idrett- og frivillighetsutvalget
- Presentasjon og dialog med rådmannens ledergruppe

Planforslaget er utarbeidet på bakgrunn av foregående kommunedelplan for idrett og friluftsliv 2014–2017, samt gjeldende kommuneplan, kulturplan og folkehelseoversikt som omtalt under kapittelet om føringer (side 14). Andre sentrale dokument har vært kommunedelplanens planprogram (KS-sak 023/18) og kommunens svømmemelding (KS-sak 069/18).

Arbeidsgruppen har utover dette hatt stor nytte av *Norsk idrettsindeks 2017* (Resultater for Lørenskog), Lørenskog idrettsråds arbeidsdokument *Idrettsanlegg Lørenskog kommune* og Kulturdepartementets veileder *Kommunal planlegging for idrett og fysisk aktivitet*.

VISJON OG VERDIGRUNNLAG

Lørenskog kommunes visjon

«Sunn, grønn
og mangfoldig»

Kommunens visjon forteller oss om noe vi er, og i hvilken retning vi ønsker å gå.

- *Lørenskog skal være en sunn kommune*
Folkehelse skal være i fokus, for å forebygge livsstilssykdommer og fremme livskvaliteten og på denne måten få sunne innbyggere. Et trygt og inspirerende oppvekstmiljø bidrar til aktive og sunne barn. Lørenskog kommune skal ha en sunn og bærekraftig økonomi, og dette skal gjenspeile seg i både drift og investeringer.
- *Lørenskog skal være en grønn kommune*
Lørenskog kommune skal ha en høy miljøprofil slik at utviklingen blir bærekraftig og miljøvennlig. I denne miljøprofilen er ambisiøse klimamål vesentlig. Virkningen på klimaet skal vurderes ved alle tiltak som påvirker det ytre miljøet. Det skal fokuseres på grønn mobilitet, slik at innbyggerne velger miljøvennlige alternativer innen transport. Både små grønne lunger og store sammenhengende grønnstrukturer skal ivaretas slik at Lørenskog blir et attraktivt sted å bo og leve, også for fremtidige generasjoner.
- *Lørenskog skal være en mangfoldig kommune*
Lørenskog skal være et inkluderende lokalsamfunn for alle generasjoner, med rikt kulturelt og etnisk mangfold som inviterer til samfunnsdeltakelse. Også naturen skal ha et rikt mangfold, og være til nytte og glede for både dagens og kommende innbyggere.

Verdigrunnlag

Lørenskog kommunes verdigrunnlag skal prege arbeidet i alle sektorer.
Verdiene er:

- **Åpen**
Vi møter innbyggerne og hverandre med åpenhet, tillit og toleranse.
Vi er romslige og gir plass for forskjellighet.
- **Troverdig**
Vi holder det som loves.
Vi behandler alle profesjonelt og ordentlig.
Vi gir presis og objektiv informasjon.
- **Engasjert**
Vi engasjerer oss faglig og personlig og streber etter å utgjøre en forskjell.
Vi er fleksible og forandringsvillige, og setter pris på nye idéer og initiativ.

Overordnet mål for Kultur

Kultursektorens overordnede mål handler om Lørenskog kommunes innbyggere og hvordan vi ønsker at Lørenskog skal være.

Lørenskogs innbyggere skal finne et mangfoldig og engasjerende kultur- og fritidstilbud i egen kommune, – med opplevelser, utfordringer og aktiviteter.

FØRINGER FOR PLANARBEIDET

Det foreligger en rekke planer, meldinger, lover og utredninger på nasjonalt, regionalt og lokalt nivå som kan være av betydning for arbeidet med kommunedelplan for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv. En vil i denne sammenheng trekke frem viktige punkter fra fem dokumenter:

Stortingsmelding 26 (2011–12)

Den norske idrettsmodellen

Kulturdepartementets idrettspolitik, herunder også retningslinjer for tildeling av spillemidler forholder seg til føringer gitt i siste idrettsmelding; Meld. St. 26 (2011–12) *Den norske idrettsmodellen*.

Statens overordnede mål med idrettspolitikken kan sammenfattes i visjonen *idrett og fysisk aktivitet for alle*. Dette er en videreføring av tidligere mål. *Idrett og fysisk aktivitet for alle* innebærer at staten gjennom sin virkemiddelbruk skal legge til rette for at alle som ønsker det skal ha mulighet til å delta i idrett eller drive egenorganisert fysisk aktivitet.

Den statlige støtten til idrettsformål skal bidra til at følgende mål nås:

- Alle skal ha mulighet til å drive idrett og fysisk aktivitet i form av trening og mosjon.
- Den frivillige, medlemsbaserte idretten skal sikres gode rammevilkår for å gi grunnlag for et omfattende og inkluderende aktivitetstilbud. Det legges særlig vekt på å utvikle attraktive tilbud til barn og ungdom.
- Samfunnet skal være godt tilrettelagt for egenorganisert fysisk aktivitet.
- Toppidretten skal styrkes ut fra dens rolle som identitetsskaper og dens bidrag til en positiv prestasjonskultur i det norske samfunn. Toppidrettsutøvere skal derfor gis treningsmuligheter som bidrar til prestasjoner på internasjonalt toppnivå innenfor etisk forsvarlige rammer.

Regional plan for fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv

Regional plan for fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv 2016–2030

(Aktivitetsløftet) vedtatt av fylkestinget i Akershus (desember 2016)

prioriterer fem strategiske utviklingsområder for å følge opp utfordringene og mulighetene som presenteres i planen.

- *Innovative og kreative – i møte med fremtiden*
- *Fysisk aktive og inkluderende – hele livet*
- *Aktive forflytninger – på sykkel og til fots*
- *Regionale anlegg og rekreasjonsområder – i og på tvers av kommuner*
- *Nærhet til aktivitetsarenaer – i byer og tettsteder*

Kommuneplan

Lørenskogs kommuneplan for 2015–2026 gir en rekke føringer som gjelder Kultur. Nedenfor gjengis de mest sentrale mål og handlingspunkter som angår idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv:

Stedsutvikling

Lørenskogs ulike sentre skal utvikles med vekt på steds kvalitet og særpreg og med parker, grønne lunger, gater og torg som er tilgjengelige for alle og fungerer som møteplasser for innbyggere og næringsliv.

Lørenskog kommune skal

- Tilrettelegge for grønne lunger og parker med fokus på lek, nærrekreasjon, opphold og hverdagsaktivitet for alle generasjoner.
- Kreve at blå og grønne verdier bevares og utvikles ved planlegging og utbygging.
- Sikre enkel tilgang mellom grønnstrukturen i byggesonen og Marka.

Miljø

Lørenskog skal være en fremtidsrettet og miljøvennlig kommune.

Lørenskog kommune skal

- Legge miljøhensyn til grunn i all kommunal planlegging og saksbehandling.
- Gå foran som et godt eksempel ved å velge miljøvennlige løsninger innen transport, bygg og anlegg.

Klima og energi

Lørenskog kommune skal være en pådriver for at utslippet av klimagasser reduseres.

Lørenskog kommune skal

- Prioritere syklende og gående høyere i planlegging og utbygging.

Oppvekst, kultur og utdanning

Lørenskog skal ha trygge og inkluderende lokalmiljøer som stimulerer trivsel, vekst og utvikling.

Lørenskog kommune skal

- Gi mulighet for aktivitet, rekreasjon og mellommenneskelig kontakt.

Kultur, frivillighet og fritid

Lørenskogs innbyggere skal finne et mangfoldig og engasjerende kultur- og fritidstilbud i egen kommune, med opplevelser, utfordringer og aktiviteter.

Lørenskog kommune skal

- Bidra til å skape gode rammer og muligheter for det frivillige arbeidet i Lørenskog.
- Stimulere frivilligheten i Lørenskog til å gjenspeile mangfoldet og inkludere alle i sine aktiviteter.
- Skape trygge og tilgjengelige møteplasser for barn og unge.
- Stimulere innbyggerne til fysisk aktivitet og til å benytte seg av kommunens kultur- og fritidstilbud.
- Bygge idretts- og friluftsanlegg som speiler forventet befolkningsvekst og behov, fortrinnsvis i tilknytning til skolebygg slik at det sikrer sambruk.

Mangfold og integrering

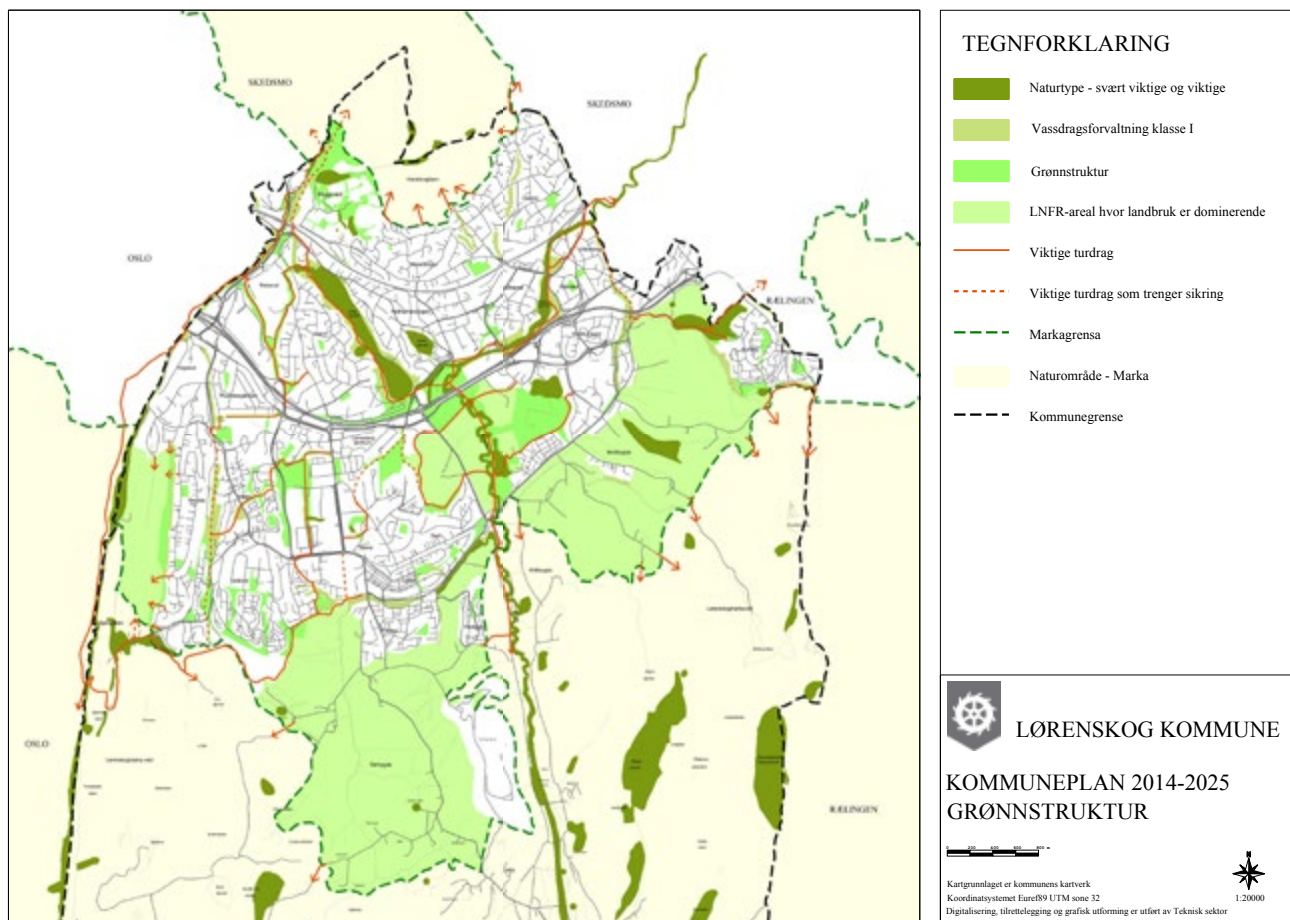
Lørenskog kommune skal være et inkluderende lokalsamfunn, med rikt kulturelt og etnisk mangfold som inviterer til yrkes- og samfunnsdeltakelse. Lørenskog skal være en kommune som har en bevisst satsing for å motvirke økonomisk og sosial marginalisering av minoritetsbefolkningen, herunder også barnefattigdom.

- Lørenskog kommune skal
- Ha et flerkulturelt perspektiv i alt av planverk, utviklingsarbeid og satsingsområder.
- Ha et perspektiv på den sosiale integreringen for mennesker med nedsatt funksjonsevne.

Kommuneplanens arealdel

Kommuneplanen for Lørenskog gir overordnede rammer for planleggingen, sikrer arealer og spesifiserer hvilke forutsetninger som skal legges til grunn for arealplanleggingen. Kommuneplankartet viser overordnet grønnstruktur og sikrer arealer til dette formålet. Et eksempel på dette er Lørenskog grønne sentrum, som strekker seg fra Langvannet gjennom Losbydalen til Østmarka, og er et viktig turområde og bindeledd mellom det urbane og marka. Temakartet grønnstruktur viser status på et overordnet nivå, det vil si de store sammenhengende grøntdragene i kommunen, viktige naturtyper og viktige turdrag. I en situasjon med sterk befolkningsvekst og fortetting må mulighet for fysisk aktivitet og nærrekreasjon i grønne omgivelsene gis vekt. Nærhet til grønne lunger, parker og anlegg for opphold, lek og idrett er viktig både for folkehelsa og urbant liv. Det er også viktig å sikre gode og trygge gang- og sykkelforbindelse mellom byggesonen, kulturlandskapet og marka, samt den blå- (vann) og den grønne strukturen. Disse forutsetninger legges til grunn ved all planlegging og detaljprosjektering i kommunen.

Figur 1: Kommuneplankart grønnstruktur

Kulturplan – Sektorplan for Kultur

Lørenskog kommunes kulturplan, *Sektorplan for Kultur 2016–2020*, trekker opp kulturpolitiske mål og et sett med strategier og satsinger. Tre av sastingene gir viktige føringer for arbeidet med kommunedelplanen for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv. I målbeskrivelsen til disse heter det blant annet:

Satsing 1: Samarbeid

Evne og vilje til å samarbeide er en sentral forutsetning for utviklingen av kulturområdet i Lørenskog og for å bygge kommunens identitet som en «sunn, grønn og mangfoldig kommune». Dette betyr at vi i Lørenskog har som mål å samarbeide på tvers av organisatoriske og faglige grenser, på tvers av Lørenskogs rike kultur- og foreningsliv og på tvers av ulike kunst- og kulturformer. Samarbeid styrker felles muligheter og kulturområdets gjennomslagskraft. Gjennom samarbeid støtter vi hverandre og gir kulturområdet dynamikk.

Vi utnytter ressurser og hjelper hverandre frem.

Satsing 2: Kulturtilbud for barn og unge

Lørenskog kommune skal arbeide for at det finnes interessante og relevante kultur- og fritidstilbud for alle barn og unge i kommunen. Kommunale fasiliteter skal utnyttes så effektivt som mulig for å imøtekomme barn og unges behov for bygg, anlegg og utearealer til ulike formål innen kultur, idrett og fritid. Kultursektoren må derfor involveres og delta aktivt i all planlegging av slike fasiliteter.

Satsing 3: Møteplasser og aktivitetssoner

Lørenskogs innbyggere skal ha mulighet til å være del av et fellesskap og ta aktiv del i kulturlivet. Det skal legges vekt på å utvikle møteplasser og aktivitetssoner i hele Lørenskog, med særlig vekt på sentrumsområdet og kommunedelene med størst befolkningstetthet.

Kulturinstitusjonene skal arbeide med å senke tersklene for deltakelse og være aktive steder med liv. Folk skal inviteres inn og virksomhetene skal selv gå ut og møte innbyggerne der de befinner seg. Parker, plasser og uterom skal tas i bruk for å skape utendørs kulturopplevelser.

Folkehelseoversikt

Folkehelseoversikt for Lørenskog kommune 2018 trekker frem fire områder det må satses på for å møte folkehelseutfordringene i årene fremover, områder hvor kommunen kan sette inn tiltak og utgjøre en forskjell. De fire satsingsområdene er:

- Fysisk aktivitet
- Kosthold
- Sosial ulikhet i helse
- Psykisk helse og livskvalitet

UTVIKLINGSTREKK – BEFOLKNING

Lørenskog kommune inngår i en større bo- og arbeidsmarkedsregion med Oslo som sentrum. Hele regionen opplever sterk vekst i folketallet som følge av en generell sentralisering og urbanisering som har pågått i mange år, og som etter all sannsynlighet vil fortsette videre. Dette har blant annet gitt et stort press i boligmarkedet. I kommunene i Oslos pendlingsomland har boligbyggingen i stor grad styrt befolkningsveksten de siste tiårene, som i sin tur er drivkraften i næringsutvikling og funksjonstilbud.

Lørenskog har en sentral posisjon i det sammenhengende bybåndet mellom Oslo og Lillestrøm. Bybåndet er forventet å ta en stor andel av veksten i Osloregionen de kommende tiårene.

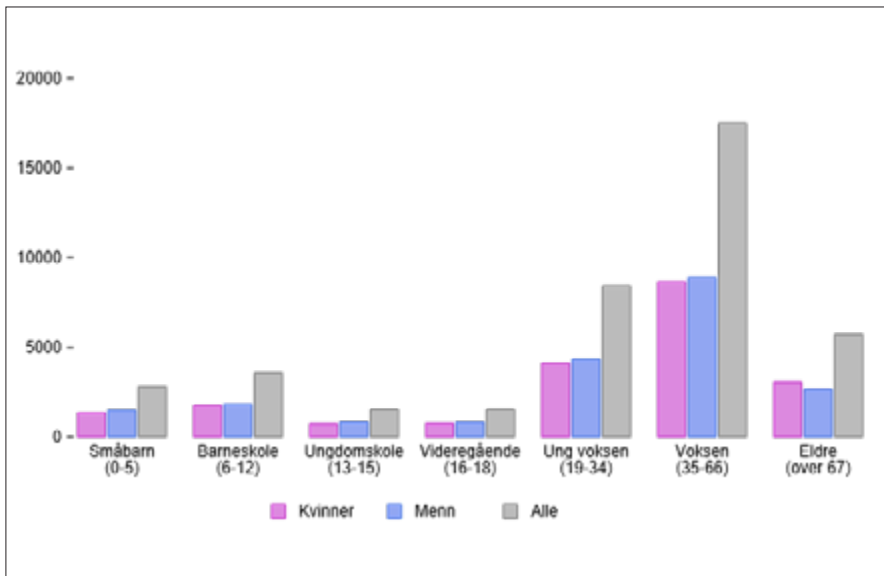
Aksen Lørenskog/Ahus – Lillestrøm/Kjeller er et tyngdepunkt for kommunene på Nedre Romerike, også omtalt som «tvillingbyen». I den gjeldende regionale planen for areal og transport for Oslo og Akershus er «tvillingbyen» utpekt til et særlig innsatsområde for by- og næringsutvikling. Her er det et stort potensial for tilrettelegging av kompetansearbeidsplasser, regionalt viktige funksjoner og bymessige kvaliteter.

Det er boligbyggingen som styrer befolkningsveksten og som i sin tid er drivkraften i næringsutvikling og tjenestetilbud. Et godt befolkningsgrunnlag gir gode muligheter for å utvikle og opprettholde et godt tjenestetilbud og et levende lokalsamfunn.

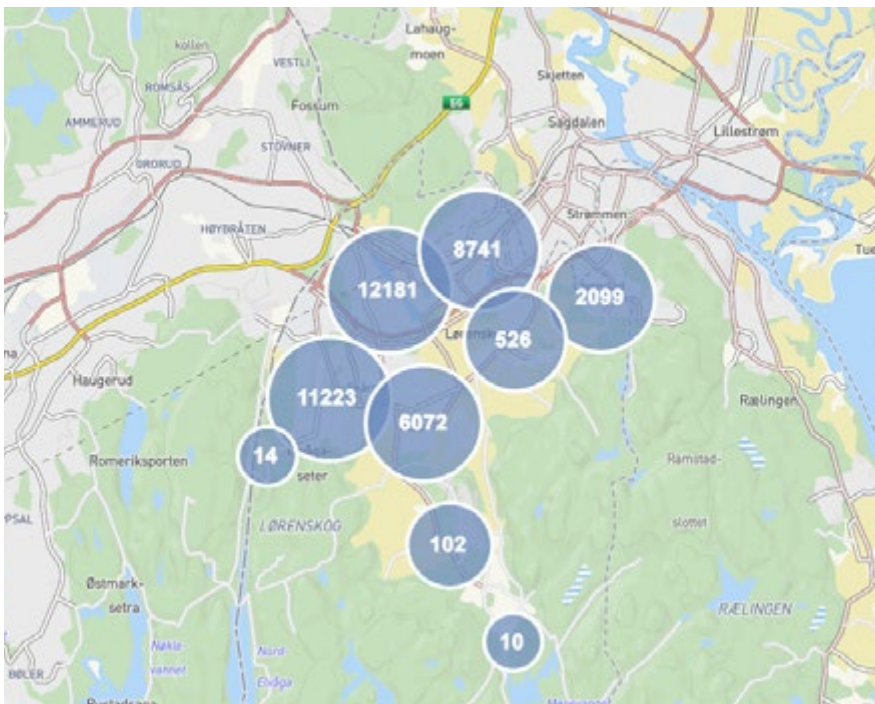
Lørenskog kommune hadde 40 106 innbyggere per 1. januar 2019.

De siste årene har det skjedd stor utvikling og transformasjon i flere av kommunens utviklingsområder, blant annet Lørenskog sentrumsområde, Fjellhamar og Lørenskog stasjonsområde. Figur 3 viser at over halvparten av kommunens innbyggere bor sentralt i Lørenskog, særlig i sentrumsområdet (Skårer, Solheim og deler av Kjenn) og tilgrensede områder som Rasta og Vallerud.

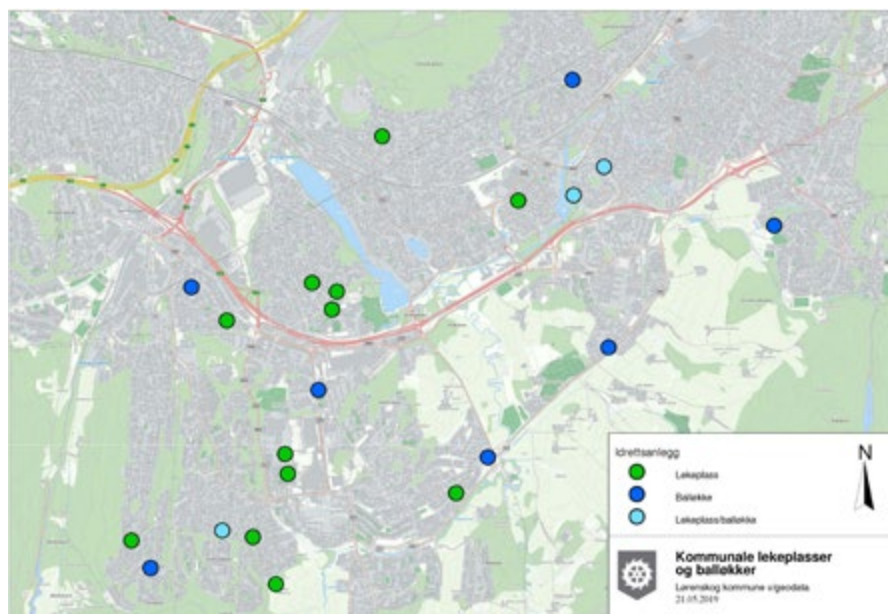
Figur 2: Befolkning etter kjønn og alder (01.11.2018)

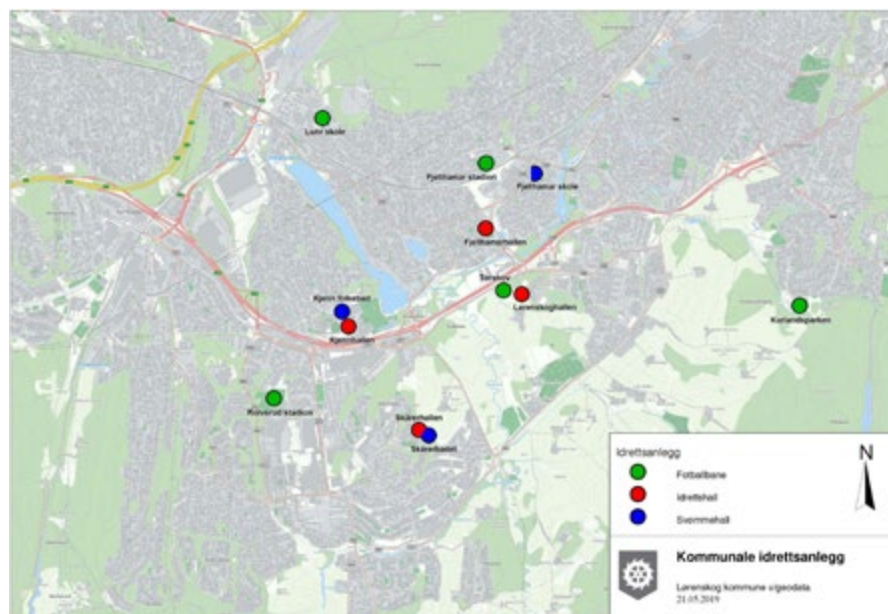
Figur 3: Geografisk fordeling av innbyggere (01.11.2018)

Figur 4: Kommunale lekeplasser og balløkker

Figur 5: Kommunale flerbrukshaller, svømmehaller og fotballanlegg

Beregninger viser at Lørenskog vil fortsette å ha høy vekst de kommende årene. I perioden 2018–2026 forventes en gjennomsnittlig årlig vekst på 1 090 innbyggere.

Figur 6: Befolkningsprognose etter alder (SSB og Lørenskog kommune)

Aldersgruppe	2019	2020	2021	2022	2023	2030	2035
0 år	482	504	525	543	561	625	609
1–5 år	2 496	2 575	2 677	2 781	2 887	3 308	3 298
6–12 år	3 547	3 610	3 724	3 836	3 912	4 728	4 971
13–15 år	1 498	1 582	1 609	1 628	1 660	1 921	2 117
16–19 år	1 997	2 037	2 093	2 116	2 195	2 413	2 667
20–44 år	13 878	14 277	14 860	15 395	15 915	17 929	17 896
45–66 år	11 636	11 920	12 188	12 467	12 761	14 642	15 607
67–79 år	4 230	4 382	4 533	4 660	4 794	5 363	6 096
80–89 år	1 201	1 250	1 293	1 367	1 465	2 409	2 673
90 + år	224	253	286	310	340	473	707
Sum	41 185	42 390	43 788	45 103	46 490	53 811	56 641

RESULTAT- VURDERING AV FORRIGE PLAN

Kommunedelplan for idrett og friluftsliv 2014–2017 ble vedtatt av kommunestyret 19. mars 2014, sak 025/14.

43,8 prosent av anleggsprosjektene i den prioriterte tiltaksplanen for ordinære anlegg (7 av 16) og 50 prosent av prosjektene i tiltaksplanen for nærmiljøanlegg (3 av 6) er enten gjennomført eller igangsatt. I tillegg er tre prosjekter fra langsiktig del (uprioritert liste) og to prosjekter utenom planen, gjennomført eller igangsatt i perioden.

Følgende anlegg ble gjennomført eller igangsatt:

- Servicebygg – Sørlihavna aktivitetspark
- Nytt kunstgressdekke – Fjellhamar stadion, Kurlandsparken og Rolvsrud stadion (bane 1)
- Garderober – Torshov
- Ridebane og rehabilitering av stall – Losby besøksgård
- Sykkelpark (pumptrack, rundebane, teknisk område og lys) – Sørlihavna aktivitetspark
- Ballbinge – Fjellhamar skole
- Diverse mindre nærmiljøanlegg (blant annet to ballbinger på Vallerud)
- Turvei «Elveparken»
- Midlertidig cheerleadinghall
- Kunstgressbane (7er) og gymsal – Luhr skole
- Nytt vant – Lørenskog ishall

STATUS I DAG

Anleggssituasjon

Lørenskog kommune eier majoriteten av idrettsanleggene (78 %) i kommunen. Alle anlegg bygges med universell utforming, i henhold til kravene fra Kulturdepartementet. Det tildeles treningstid i hallene etter «gratisprinsippet», mens det er en avtale med fotballklubbene der de vedlikeholder banene selv, og disponerer banene fullt ut til egen aktivitet.

Idrettsindeksen for 2017* er lagt til grunn for å beskrive dagens anleggssituasjon. Lørenskog kommer i denne sammenhengen noe dårligere ut enn sammenlignbare kommuner og landsgjennomsnittet dersom anleggs-poeng** per innbyggere legges til grunn. Legger en aktive utøvere til grunn kommer Lørenskog bedre ut enn flere sammenlignbare kommuner, men fortsatt med noe lavere dekning enn landsgjennomsnittet.

Lørenskog har noen anlegg som det er relativt få av i resten av landet. Det gjør at kommunen skårer relativt høyt på disse anleggene i forhold til landsgjennomsnittet. Dette gjelder anlegg som golf, tennis og motorsport (RC-banen på Sørlihavna). Samtidig skårer Lørenskog lavt på anlegg som finnes i de fleste av landets kommuner; eksempelvis fotballbaner og flerbrukshaller.

Lørenskog eier det interkommunale friidrettsanlegget på Lillestrøm sammen med Skedsmo og Rælingen kommune. Lørenskog får ikke anleggs-poeng for dette anlegget, da det ligger i en annen kommune. Det prepareres cirka 65 km skiløyper i Lørenskog om vinteren, men på grunn av at det ikke er skistadion eller andre typer skianlegg, så kommer kommunen svakere ut på idrettsindeksen.

Det er viktig å påpeke at sammenligningskommunene og Akershus fylke kommer svakere ut enn landsgjennomsnittet både på anleggs-poeng per innbygger og per aktiv. I mange tilfeller vil småkommuner trekke opp

landsgjennomsnittet, mens de større kommunene vil trekke dette ned. Dette skyldes i stor grad at de små kommunene nødvendigvis må ha en viss anleggsdekning for å ha et tilbud til innbyggerne.

*Norsk idrettsindeks

Norsk idrettsindeks er en årlig oversikt over idrettsaktivitet og anleggsdekning i norske kommuner, regioner og fylker. Norsk idrettsindeks bygger videre på det arbeidet Telemarksforskning har gjort på kulturfeltet med Norsk kulturindeks.

Indeksen er basert på tall fra idrettsregistreringen til Norges Idrettsforbund og anleggsdata fra anleggsregisteret. I Norsk idrettsindeks ser vi spesielt på sammenhengen mellom idrettsaktivitet og anleggs-kapasitet. Rapporten inneholder også annen relevant statistikk om lokal idrett og idrettspolitik.

I denne rapporten presenterer vi resultater og detaljer for Lørenskog, utvalgte sammenlignbare kommuner og landsgjennomsnittet.

Sammenligningskommunene er: Ullensaker, Skedsmo, Asker og Oppegård.

**Anleggs-poeng

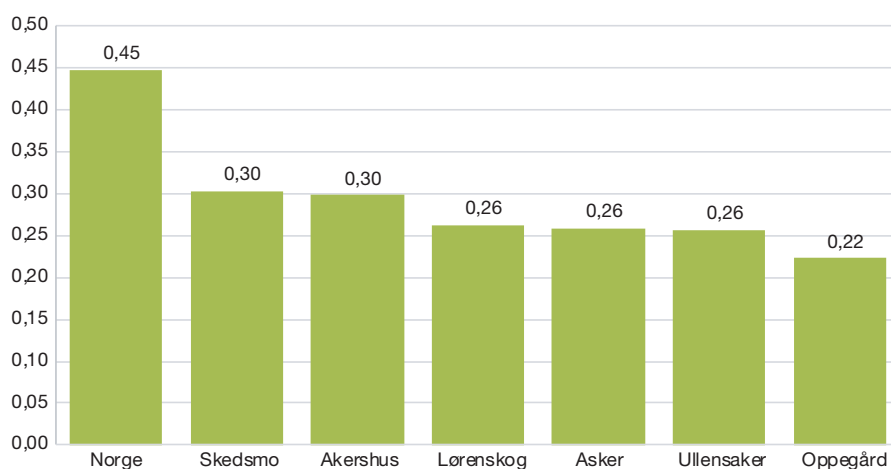
For å vurdere anleggs-situasjonen i den enkelte kommune eller innenfor den enkelte idrett, trenger vi å differensiere mellom de ulike anleggenes kapasitet og kvalitet. En stor kunstgressbane (11er) har for eksempel større kapasitet og dermed en høyere idrettslig kvalitet enn en mindre kunstgressbane (7er).

For å oppnå den ønskede differensiering har vi valgt å vekte de ulike anleggstypene med et gitt antall anleggs-poeng.

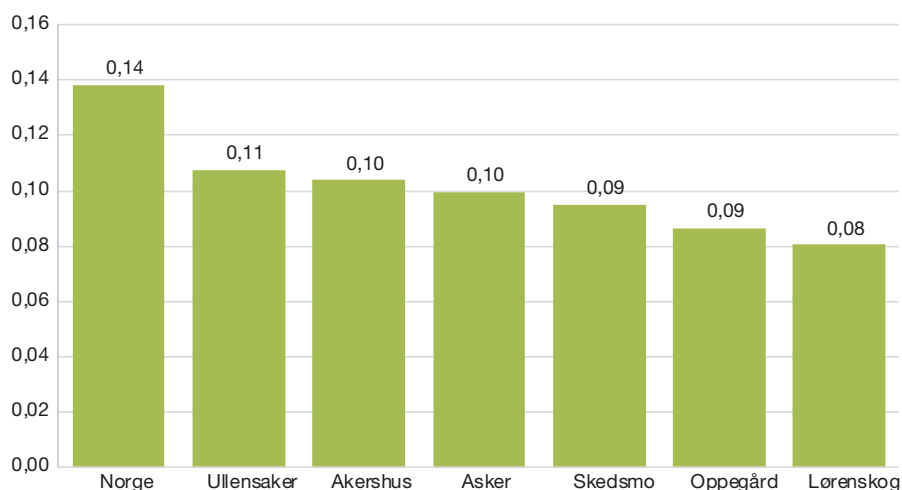
(Sitat fra Norsk idrettsindeks)

Figur 7: Anleggspoeng per aktive (36 år) for Lørenskog, Akershus, hele landet og utvalgte kommuner. 2016

Figur 8: Anleggspoeng per innbygger for Lørenskog, Akershus, hele landet og utvalgte kommuner. 2016.

Fotballanlegg

Det er fire store fotballanlegg i Lørenskog med til sammen fem 11-er kunstgressbaner. Det er i tillegg flere små ballbinger med kunstgress, samt en 7-er bane på Luhr skole. Utover dette har Lørenskog idrettsforening flere 5-er og 7-er naturgressbaner på Hammerfeltet.

Lørenskog kommer bedre ut enn sammenlignbare kommunene i idrettsindeksen når anleggspoeng per aktive utøvere legges til grunn, men noe lavere enn landsgjennomsnittet ved anleggspoeng per innbygger.

Idrettshaller

Lørenskog har fire store flerbrukshaller med til sammen seks hallflater (standard håndballbane) og fem basis- og spesialhaller: turnhall, bordtennishall, tennishall, ishall og en midlertidig treningshall for cheerleading (frem til 01.01.2023). I tillegg disponerer idretten flere mindre

innendørsareal som for eksempel gymsaler på skolene. Det er til sammen 20 hallflater i kommunen, alle flatestørrelser medregnet.

Totalt sett er hallkapasiteten helt på høyde med sammenlignbare kommuner, både i forhold til anleggspoeng per aktive utøvere og per innbygger, men noe under landsgjennomsnittet. Ved realisering av turnhallen på Kjenn ble det frigitt mye halltid til andre idretter i de øvrige hallene, men etterspørselen oppleves fortsatt å være noe større enn kapasiteten.

Svømmeanlegg

Der er ett folkebad i Lørenskog som har åpent 100 timer i uken. I tillegg finnes det fem opplæringsbasseng ved skoler og ett i Skårerhallen. Sett i forhold til anleggspoeng per aktive utøvere kommer Lørenskog noe bedre ut enn sammenlignbare kommunene.

Anlegg til diverse idretter

I denne kategorien er mange idretter samlet: cheerleading, dans, skyting og friidrett. Flere av disse er mindre idretter og kommer dårlig ut når det gjelder anleggsdekning. Friidrett har et lite aktivitetsanlegg for barn på Rolvsrud, i tillegg til det interkommunale anlegget på Lillestrøm. Skyting rekrutterer færre barn og unge etter at miniatyrskytebanen på Kjenn skole ble nedlagt.

Friluftsanlegg

Mange av friluftsanleggene er anlegg som kommer alle innbyggere til gode og som er gode folkehelsetiltak. Friluftsanlegg defineres både som sentrumsnære anlegg og i marka, eksempelvis turveier, grøntområder, skiløyper og tilrettelagte områder som Mønevann.

Kommunen har et meget godt friluftstilbud i marka. Med utbyggingen av Elveparken nylig, ble også det sentrumsnære tilbudet forbedret. Park og grøntareal har sterkt fokus fremover på grunn av den sterke befolkningstilveksten.

Nærmiljøanlegg

Kategorien nærmiljøanlegg inneholder alle anlegg som er lagt i nærmiljøet der folk bor, ofte i tilknytning til skoler. Anleggene skal i liten grad nyttes til organisert trening, men være tilgjengelig for alle. Balløkker, sykkelanlegg, styrketreningsparker og sandvolleyballbaner er eksempler på anlegg i denne kategorien. Det legges is på cirka 12 grusbaner vinterstid, noe som er mye brukt av innbyggerne.

For en mer grundig beskrivelse av status for idrettskommunen Lørenskog, henvises det til *Norsk idrettsindeks 2017, resultater for Lørenskog kommune** <http://www.lorenskog-kultur.no/files/dokumenter/kultur/publikasjoner/lorenskog-idrettsindeks-2017.pdf>

Aktivitet

I denne planen rapporteres det på tall fra idrettsregistreringen til Norges idrettsforbund i 2016, da idrettsindeksen 2017 er bygd på de samme tallene. I 2016 var det registrert 11 080 aktive idrettsutøvere i Lørenskog. Tallene i idrettsregistreringen er registrert på aktivitet. Siden flere er aktive innen flere idretter, vet man ikke hvor mange unike personer som er aktive i kommunen.

Dersom antallet aktive deles på antall innbyggere, finner man det som kalles aktivitetsandelen. Aktivitetsandelen i Lørenskog er 30 prosent. Dette er likt med landsgjennomsnittet og lavere enn samtlige av de kommunene Lørenskog sammenlignes med. Det er også lavere enn fylkesgjennomsnittet.

Blant barn (6–12 år) er det 4 005 aktive. Deles dette på antall innbyggere i samme aldersgruppe får man en aktivitetsandel på 122 prosent, noe som er åtte prosent høyere enn landsgjennomsnittet. En aktivitetsandel høyere enn 100 prosent indikerer at flere barn er aktive i flere idretter eller idrettslag. Det har vært en god aktivitetsvekst for barneidretten i Lørenskog i perioden 2006 til 2016, med en stigning på seks prosent, mot elleve prosent på landsbasis.

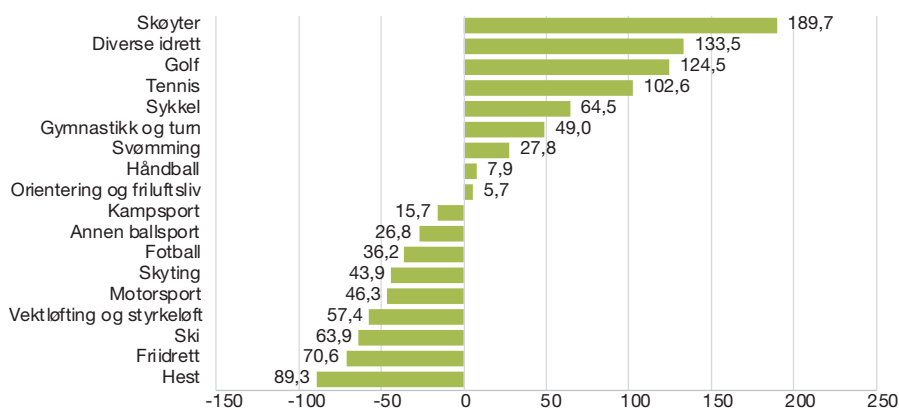
Blant ungdom (13–19 år) er det 2 050 aktive i Lørenskog. Dette tilsvarer en aktivitetsandel på 61 prosent, cirka seks prosent lavere enn aktivitetsnivået i landet for øvrig. Ungdomsidretten i Lørenskog har også hatt en kraftigere aktivitetsnedgang det siste tiåret enn landsgjennomsnittet.

Idrettsindeksen 2017 anvender, som nevnt tidligere i planen, medlemstallene fra idrettsregistreringen i 2016. Det er imidlertid interessant å kort nevne utviklingen i medlemstall fra 2016 til 2017, siden det er en vesentlig aktivitetsøkning innen alle grupper av innbyggere i 2017. Eksempelvis er det

4 194 aktive barn i alderen 6–12 år og 2 222 antall aktive ungdommer 13–19 år. Totalt er det 12 523 innbyggere i Lørenskog som er aktive i organisert idrett. Dette er en stor økning også sett i forhold til befolkningsveksten i kommunen. En aktivitetsøkning som dette over tid vil føre til større press på anleggene våre enn estimert.

Når vi studerer sammensetningen av ulike idretter i Lørenskog basert på idrettsregistreringen, finner vi at aktiviteten i noen idretter er lavere enn landsgjennomsnittet, mens andre idretter har et høyere aktivitetsnivå. I figur 9 vises aktivitetsprofilen for de ulike idrettene, totalt for alle aldre. Skøyter, tennis og golf skiller seg ut som idretter med langt mer aktivitet enn landsgjennomsnittet. Samtidig ser vi at Lørenskog har lavere aktivitet i noen store idretter, slik som fotball og ski.

Figur 9: Aktivitetsprofil for Lørenskog. Andelen aktive innen ulike idretter, alle aldre som prosent over eller under landsgjennomsnittet. Landsgjennomsnittet = 0.

Funnene fra ungdomsidretten er på mange måter lik tendensen man ser for alle aldre. Lørenskog har lavere aktivitetsandeler i idretter som friidrett, ski og fotball. Samtidig er aktivitetsandelen innen idretter som skøyter, tennis, golf og svømming større enn landsgjennomsnittet.

Medlemskap i idrettslag

Tall fra idrettslagenes søknader om driftstilskudd kan utfylle bildet som tegnes i idrettsindeksen av aktiviteten i Lørenskog. Tallene viser ikke noen entydig utvikling. Hovedinntrykket er likevel at ungdomsaktiviteten går tilbake. Dette samtidig som innbyggertallet øker. Det finnes dog markante unntak som for eksempel Hammer turn og Fjellhammer idrettslag som har hatt stor økning i antallet unge medlemmer.

Figur 10: Utvikling i medlemstall i et utvalg organisasjoner.* Ikke søkt om tilskudd. Kilde: Tildeling av driftstilskudd i Lørenskog kommune 2015–2018

Idrettslag	2015	2016	2017	2018	Endring prosent
Losby golfklubb – totalt antall medlemmer	1 536	1 530	1 599	1 558	+1,4
– bosatt i Lørenskog	468	489	567	585	+25
– barn/unge under 20 år bosatt i Lørenskog	20	23	34	42	+110
Lørenskog IF – totalt antall medlemmer	1 221	994	871	1 268	+3,8
– bosatt i Lørenskog	913	869	796	906	– 0,8
– barn/unge under 20 år bosatt i Lørenskog	831	836	752	804	-3,2
Hammer turn – totalt antall medlemmer	938	958	1 037	1 239	+32,1
– bosatt i Lørenskog	565	545	576	735	+30,1
– barn/unge under 20 år bosatt i Lørenskog	558	500	528	678	+21,5
Lørenskog – Rælingen kappsvømmingsklubb	879	818	699	712	-19
– totalt antall medlemmer	548	582	522	530	-3,3
– bosatt i Lørenskog	518	538	491	493	-4,8
– barn/unge under 20 år bosatt i Lørenskog					
Lørenskog skiklubb – totalt antall medlemmer	842	866	724	*	-14
– bosatt i Lørenskog	774	746	697	*	-9,9
– barn/unge under 20 år bosatt i Lørenskog	493	351	320	*	-35,1
Fjellhammer idrettslag – totalt antall medl.	629	761	753	749	+19,1
– bosatt i Lørenskog	395	454	444	515	+30,4
– barn/unge under 20 år bosatt i Lørenskog	278	343	332	410	+47,5
Lørenskog ishockeyklubb – totalt antall medl.	573	555	592	575	+0,3
– bosatt i Lørenskog	377	372	401	381	+1,1
– barn/unge under 20 år bosatt i Lørenskog	245	247	255	241	-1,6
Lørenskog tennisklubb – totalt antall medl.	321	294	277	286	-10,9
– bosatt i Lørenskog	240	235	220	229	-4,6
– barn/unge under 20 år bosatt i Lørenskog	220	215	195	198	-10

Dataene i tabellen viser et stort innslag av medlemmer som ikke er bosatt i Lørenskog. Det er naturlig at idrettslag som har en åpenbar regional funksjon, som for eksempel Hammer turn, har et tungt innslag av medlemmer fra andre kommuner – 40,7 prosent i 2018. Det er interessant å se at en lokal fotballklubb, som i utgangspunktet rekrutterer medlemmer fra én del av Lørenskog, har 28,5 prosent av medlemmer fra andre kommuner.

Vedlikehold

Vedlikehold på kommunens ulike idrettsanlegg har høy prioritet. Et godt vedlikehold forlenger levetiden til anlegget, samt at en sikrer gode og trygge anlegg for brukerne. Her oppsummeres kort de viktigste vedlikeholdstiltakene.

Kommunens kunstgressbaner har gummigranulat som innfyllsmateriale. Vintervedlikehold fører til at mye av granulatet havner utenfor banedekket og ut i naturen.

I løpet av planperioden skal det utredes tiltak for å begrense granulatavfall, samt tiltak for å møte fremtidens miljøkrav for kunstgressbaner. Miljødirektoratet jobber med en ny forskrift i skrivende stund.

Det utføres betydelig vedlikehold på belysning av idrettsanlegg, herunder fotballbaner, lysløyper og nærmiljøanlegg. Dette vedlikeholdet er relativt kostnadskrevenende. Klimaendringer, med mer ekstremvær, har resultert i et større behov for vedlikehold.

Månedso- og årskontroll av idrettshaller viser at det er et etterslep på vedlikehold. Mange av anleggene begynner å bli gamle, og det må settes av økte økonomiske ressurser for å opprettholde krav til standard og funksjonalitet.

Vedlikehold av turveier og stier i marka utføres både av kommunen, Losby bruk, Skiforeningen og frivillige. Det legges hvert år ned mye arbeid med skogrydding, kantklipping, samt vedlikehold av traséer, klopper og bruer. I tillegg har kommunen et vedlikeholdsansvar for grøntområder og nærmiljøanlegg.

Over 30 %

av medlemmene i Lørenskogs idrettslag er bosatt i andre kommuner!*

** Gjennomsnitt i idrettslag som ble innvilget driftstilskudd i 2018.
Andel i prosent av totalt medlemstall.*

VURDERING AV AKTIVITET OG FREMTIDIGE BEHOV

I henhold til Kulturdepartementets veileder skal vurderingen av aktivitetssituasjonen presenteres som et grunnlag for behovene både innen organisert og uorganisert aktivitet som foreslås i tiltaksplanen.

På de foregående sidene er idrettsindeksen for 2017 presentert, forrige plan evaluert og fremtidige utviklingstrekk for befolkningen i Lørenskog vurdert. Det har også vært gjennomført flere innspillsmøter med ulike aktører. Med dette som bakteppe presenteres behovene utfra en helhetsvurdering.

Aktivitet

Aktivitetstilbudet innen organisert idrett vurderes som svært godt. Dette blir bekreftet i alle innspillsmøtene som er gjennomført. Det er 52 ulike særidretter som tilbyr aktivitet til kommunens innbyggere, noe som er et godt og mangfoldig tilbud.

Ut fra et folkehelseperspektiv er tilbudet til egenorganisert aktivitet tilfredsstillende for utendørsaktiviteter. Kommunen har gode tilbud for de som ønsker å benytte Østmarka, med grusveier og stier om sommeren og preparerte skiløyper om vinteren. Det islegges mange flater i kommunen på vinterstid. Tilbudet for egenorganisert aktivitet innendørs i idrettshaller/gymsaler er imidlertid marginalt. Årsaken til dette er at organisert idrett har førsteprioritet på hallflatene, og disponerer all tilgjengelig tid til sine aktiviteter.

Aktivitetstilbudet innen friluftsliv er meget godt, med friluftsliv i de tettbebygde stedene i kommunen for de yngste, og Østmarka med gode veier/stier og vann som brukes hyppig av innbyggerne.

Idrettsanlegg

Det kom ulike innspill på status for idrettsanlegg i innspillsmøtene. Generelt meldes det at det er for lite idrettsanlegg for å kunne gi aktivitetstilbudene i kommunen nok treningstid på de respektive anleggene. Dette gjaldt særlig kunstgressbaner og idretter i flerbrukshaller. I tillegg ble det etterspurt anlegg som kommunen ikke har per i dag, blant annet skistadion med kunstsno, friidrettsanlegg og skøytehall for isidretter.

Det er som nevnt gode muligheter for egenorganisert aktivitet og friluftsliv i Østmarka. Bedre skilting, bruk av digitale løsninger, samt tilrettelegging av rundløyper med beskrivelse av lengde og vanskelighetsgrad ble etterspurt av flere i forbindelse med innspillsmøtene.

Innendørstilbud for egenorganisert idrett er per i dag ikke tilfredsstillende på grunn av mangel på hallflater og kommunens fordelingspolitikk inntil nå, der organisert idrett har førsteprioritet på anleggene.

Utviklingstrekk og vurderinger

Med bakgrunn i utviklingstrekk og status for aktivitet og idrettsanlegg i kommunen, stilles det krav til kommunen for å opprettholde dagens kapasitet i fremtiden. Dette gjelder innen de fleste aktiviteter, både organisert og egenorganisert. Gjennom VPOR (Veiledende plan for offentlige rom) for Lørenskog sentrum og liknende stedsutviklingsprosjekter i kommunen, synes aktivitetsflater for egenorganisert aktivitet å være godt ivaretatt. Det synes fornuftig å vurdere økt kapasitet på flerbrukshaller og fotballbaner for fremtiden, samt prioritere vedlikehold på eksisterende anlegg. Idrettsindeksen er også tydelig på at Lørenskog kommune har underkapasitet på idrettsanlegg, sammenliknet med både landsgjennomsnittet og kommuner det er naturlig å sammenlikne seg med. Dette gjelder spesielt ski, fotball og hallidretter. På grunn av sterk befolkningsvekst og større skoler (både barne-, ungdoms- og videregående skoler), vil det være et økt behov både på dagtid og på kveldstid for spesielt fotballbaner og flerbrukshaller.

Kommunestyret vedtok i sak 069/18 en ny svømmemelding, med trenings- og konkurranseanlegg på Fjellhamar og konkurranse- og opplæringsbasseng i sentralområdet. Videre vedtok kommunestyret, i sak 002/19, bygging av en flerbrukshall med to hallflater i tilknytning til allerede vedtatt svømmehall. I samme sak ble det vedtatt at det skal gjøres mulighetsstudier på oppgradering av eksisterende Fjellhamarhall og utvidelse med en hallflate i Lørenskoghallen.

Vurderingene vil bli konkretisert i de påfølgende sidene som beskriver planens satsingsområder, mål og handlingsplan.

SATSINGS- OMRÅDER

Kulturpolitisk mål

Det er i kulturplanen, *Sektorplan for Kultur 2016–2020*, formulert et overordnet, kulturpolitisk mål som angir utviklingsretningen for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv i Lørenskog kommune:

Fysisk aktivitet og folkehelse

Lørenskog skal være kjennetegnet av et bredt og aktivt idretts- og friluftsliv. Innbyggerne skal stimuleres til økt fysisk aktivitet og det skal skapes møtesteder og utearenaer som danner rammen om et sunt og aktivt liv.

Lørenskog kommune skal i all planlegging, etablering, forvaltning og drift av anlegg ha oppmerksomheten rettet mot et sett av satsinger som igjen skal konkretiseres i initiativ og tiltak.

Det foreslås til sammen 34 ulike initiativ og tiltak i kommunedelplanen. Det vil være åpent for å supplere disse underveis hvis det skulle oppstå nye behov som det er viktig å ta tak i før planperioden utløper.

Planens strategiske satsingsområder er utledet fra dagens status og vurderinger på fremtidige behov. Planens mål og handlingsplan er definert ut fra fire strategiske satsingsområder som skal forsterke og legitimere planens prioriteringer.

Stedsutvikling

Lørenskog kommune har hatt som strategisk målsetting å samle flest mulig idrettsanlegg på ett sentralt sted i kommunen. I dag sees by- og stedsutvikling fra et nasjonalt perspektiv ut fra nye krav og hensyn, spesielt i tettbebygde og sentrumsnære kommuner. Et eksempel på et tiltak er timinuttersbyen. I timinuttersbyen samles de viktigste behovene og tilbudene til innbyggerne innen en gåradius på ti minutter. Klimahensyn og grønn mobilitet er viktige årsaksforklaringer til dette. Målsettingene for timinuttersbyen har også konsekvenser for planlegging av blant annet idrettsanlegg, der brukerne kan sykle/gå til trening og konkurranser. En slik tankegang vil styrke stedsutviklingen i kommunen, med tilbud av høy kvalitet til innbyggerne i sitt lokalmiljø.

Fokus på stedsutvikling fordrer arealutnyttelse og sambruk mellom offentlige bygg, fysisk aktivitet og idrett. Der en på 70-tallet asfalterte hele uteområdet til skolene, må en nå tenke arealutnyttelse ved å kombinere skoleområdet med anlegg for fysisk aktivitet. En bør i et slikt perspektiv

tenke både organisert og egenorganisert idrett, der en tilrettelegger med aktivitetsflater utomhus og flerbrukshall for innendørsaktiviteter. Et slikt sambruk vil styrke lokalmiljøene og samhandlingen mellom skoler og organisert idrett.

Stedsutvikling og grønn mobilitet bør være en felles målsetting, også ved å styrke lokalmiljøet med gode mobilitetsplaner for sykkel og gående, med lyssetting som sikrer trygg ferdsel.

Folkehelse

Med folkehelse menes befolkningens helsetilstand og hvordan helsen fordeler seg i befolkningen. Med folkehelsearbeid menes samfunnets totale innsats for å opprettholde, bedre og fremme befolkningens helse gjennom å svekke faktorer som medfører helserisiko, og styrke faktorer som bidrar til bedre helse.

I *Folkehelseoversikt for Lørenskog kommune 2018* (vedtatt av kommunestyret 23. mai 2018) er det lagt frem fire satsingsområder for å møte folkehelseutfordringene i årene fremover, områder hvor kommunen kan sette inn tiltak som kan utgjøre en forskjell. De fire satsingsområdene er: fysisk aktivitet, kosthold, sosial ulikhet i helse og psykisk helse og livskvalitet.

I følge folkehelseundersøkelsen *Livsstil og helse i Lørenskog kommune 2018*, trener eller mosjonerer nærmere halvparten (46 prosent) av innbyggerne en halvtime eller mer hver dag. Dette er omtrent på nivå med tilsvarende undersøkelse gjennomført i 2015. Andelen som er fysisk aktive og som har vært dette i mer enn seks måneder, er imidlertid lavere enn den var i 2015 (47 mot 53 prosent). Sammenlignet med resten av landet er innbyggerne i Lørenskog mer fysisk aktive.

Litt under halvparten av innbyggere har, i henhold til samme undersøkelse, normal kroppsvekt. 38 prosent er overvektige og 14 prosent har fedme. Det er i dag færre som kategoriseres som normalvektige og flere med fedme enn i 2015. Erfaring viser at det for de fleste er vanskelig å oppnå varig vektreduksjon når man først har blitt overvektig. Forebygging av overvekt er derfor av stor betydning.

Den organiserte idretten har gjennom Norges idrettsforbund satt seg som mål å være en aktiv pådriver for idrett og fysisk aktivitet i samfunnet. Forbundet peker på at det er det daglige aktivitetstilbudet, gjennom idrettslagene, som er idrettens viktigste bidrag til folkehelsen. Den organiserte idrettsaktiviteten i Lørenskog har ifølge Norsk idrettsindeks sunket de siste årene. Det er en viktig oppgave å snu denne utviklingen og aktivisere en enda større del av befolkningen.

Kulturminner kan knyttes til friluftslivet ved at de har en opplevelsesverdi og brukes som turmål. I den delen av folkehelsearbeidet som gjelder fysisk aktivitet, er det lett å se for seg at tilgjengeliggjorte kulturminner i form av skilting, turløyper forbi kulturminnene, formidling av kunnskap og lignende kan bidra til å forbedre opplevelsen for turgåeren. Universell utforming spiller også en viktig rolle for at alle skal få ta del i opplevelsene.

Universell utforming vil si en utforming av produkter og omgivelser på en slik måte at de kan brukes av alle mennesker, i så stor utstrekning som mulig, uten behov for tilpasning eller spesiell utforming. En god universell utforming ivaretar flere målgrupper og kan øke aktivitetsnivået til flere brukere.

Det er et mål for kommunen å legge til rette for aktivitet for alle innbyggere i kommunen uavhengig av funksjonsevne. Alle innendørs- og utendørsanlegg, herunder friluftsliv skal tilrettelegges med universell utforming. Det foreslås å foreta en grundig kartlegging av alle anlegg i kommunen med tanke på universell utforming (innenfor alle anleggs kategorier) og bruke dette som grunnlag for en konkret handlingsplan.

Barn og ungdom

Idretten står sterkt blant barn og ungdom. Hele 93 prosent av alle ungdommer sier at de en eller annen gang opp gjennom oppveksten har vært med i et idrettslag eller i en idrettsklubb. Barn og ungdom er også den største medlemsgruppen i idrettslagene i Lørenskog. Like viktig som å rekruttere barn til idretten, er målet om å beholde gruppen i idretten utover ungdomsårene. Overgang fra ungdomsskole til videregående skole og overgangen fra videregående skole til høyere utdanning er de to mest kritiske frafallsperiodene. Deltakelse i idrett har flere positive aspekter enn kun fysisk fostring. Verdier, holdninger, sosial arena, teamorientering er noen viktige nøkkelord. Dette er kritiske faktorer som den organiserte idretten i Lørenskog må ha et aktivt forhold til de neste årene.

Økonomi og et høyt kostnadsnivå for å kunne delta i organisert idrett har et høyt fokus på flere nivå. Det er i ferd med å bli et klasseskille i norsk idrett, der en altfor stor gruppe må redusere eller kutte aktiviteter for barna sine på grunn av høye medlemskontingenter, treningsavgifter og konkurranseavgifter. Det er flere tiltak på gang for å imøtekomme og redusere denne utviklingen. Norges idrettsforbund har foreslått at hver enkelt kommune må opprette en kontakt som en klubb kan henvende seg til i de tilfellene der barn ikke kan delta i en turnering på grunn av pengemangel. Kommunen kan opprette et fond til et slikt formål, eventuelt forfordel idrettslag som jobber målrettet for å inkludere alle

uansett økonomi, og som har konkrete kostnadsbesparende prosjekter. «Gratisprinsippet» er et annet viktig verktøy for kommuner for å senke kostnadsnivået. Idretten har utviklet verktøyet ALLEMED for å senke økonomiske barrierer i norsk idrett.

Et interessant moment som kom opp i innspillsmøtet med ungdomsrådet, er den tidlige spesialiseringen innen den organiserte idretten. Følgene av dette er at når ungdommer i 14–15 årsalderen har gått lei og ønsker å begynne med en annen idrett, er nivået så høyt at det blir vanskelig å starte med en ny idrett. Kommunen bør utfordre idrettslagene til å opprette FUN lag. Dette er et lavterskeltilbud for nybegynnere i en idrett i ungdomsklassen. Et slikt tiltak vil kunne redusere frafallet i denne aldersgruppen.

Et annet virkemiddel for å holde innbyggerne aktive, uansett alder, er gode aktivitetsflater for egenorganisert idrett. Lørenskog har gode tilbud på dette området innen friluftsliv, sykkel og langrenn, men mangler gode innendørstilbud. Aktivitetsflater som Tufteparker og lignende er det få av i kommunen per i dag, men dette vil komme i flere områder, allerede fra 2019.

Miljø og bærekraft

Miljø og bærekraft er satsingsområde både nasjonalt og i kommunen. For idretten kan vi dele satsingsområdet i tre hovedområder. Satsing på utvikling og styrking av sentrale steder i kommunen er allerede nevnt som eget satsingsområde. Lørenskogs innbyggere har historisk hatt en sterk orientering mot sitt lokalmiljø: Fjellhamar, Kjenn, Rasta, Finstad, Kurland med flere. Ved å satse på stedsutvikling vil de nevnte stedene få enda bedre idrettstilbud i gåavstand fra hjemmet sitt.

Det uorganiserte friluftslivet er et viktig gode for kommunens innbyggere. Gjennom et godt samarbeid med friluftsansjonene i kommunen, har vi en målsetting om å legge til rette for et bærekraftig og sporløst friluftsliv, med ivaretagelse av Marka på en grønn, sunn og fornuftig måte.

Anleggsutvikling og teknologi er et annet område hvor park, idrett og friluftsliv vil bli utfordret i fremtiden. Et eksempel på dette er det økende problemet med gummigranulat på kommunens kunstgressbaner, og hvordan hindre at granulatet forsvinner ut i naturen. For en mer bærekraftig utvikling bør kunstgressbaner uten gummigranulat prioriteres på nye baner og ved skifte av dekket på nåværende baner. En bærekraftig og miljøvennlig maskinpark må være et mål, med overgang til mer elektriske maskiner, biler og lignende. Et annet eksempel er overgang til LED-lamper som belysning, lysløyper inkludert. Energieffektive haller og anlegg bør være et mål for fremtiden.

På lagsnivå bør kommunen oppfordre idrettslagene til gjenbruk av utstyr, organisere byttekvelder og la drakter gå i arv. Et slikt fokus vil redusere forbruket og kanskje påvirke forbruket til den enkelte i dagliglivet.

BUA (Barn-Unge-Aktivitet), en utlånsordning for sports- og fritidsutstyr for kommuner, skal etableres i Lørenskog i løpet av 2019. Dette er et viktig virkemiddel for å få innbyggere i alle aldre i aktivitet, og er et lavterskeltilbud. Et av hovedmålene med BUA er å redusere eget forbruk ved å motivere til å låne utstyr gratis.

MÅL

Målene skal forsterke de strategiske satsingsområdene, og spisses inn mot de tre hovedområdene: idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv.

Organisert idrett

- Idrettslagene i Lørenskog kommune skal legge til rette for et godt tilbud innen organisert idrett for kommunens innbyggere for begge kjønn og alle aldre, men med prioritet på aldersgruppen 6–19 år.
- Lørenskog kommune skal legge til rette for organisert idrett gjennom vedlikehold av eksisterende og bygging av nye idrettsanlegg, med mål om å opprettholde dagens kapasitet, hvor kommunens befolkningsvekst skal tas hensyn til.

Gjennom satsing på barn og unge skal Lørenskog kommune være en pådriver overfor idrettslagene med sikte på å utvikle gode etiske, inkluderende og verdimessige retningslinjer for barne- og ungdomsidretten med mål om å få alle med.

Prioritering av idrettsanlegg skal skje gjennom et samarbeid med idrettsrådet og kommunale vedtak/planer.

Egenorganisert idrett og aktivitet

- Lørenskog skal tilrettelegge for gode, aktivitetsskapende arealer til egenorganisert idrett, både innendørs og utendørs.

Det skal tilrettelegges aktivitetsflater i innbyggernes nærmiljø, som for eksempel ved å kombinere skoler og aktivitetsflater, samt sentrale park- og aktivitetsarenaer gjennom planlagte stedsutviklingsprosesser på sentrale områder i kommunen.

Friluftsliv

- Friluftsliv i Lørenskog kommune skal dokumenteres og gjøres kjent for innbyggerne gjennom Miljødirektoratets prosjekt: Kartlegging og verdsetting av friluftslivsområder.

Som ledd i arbeidet med å ivareta og utvikle gode forhold for allmennhetens friluftsliv i nærmiljøet og naturen ellers, skal Lørenskog kommune sikre friluftsområder for dagens og for fremtidige brukere. Ved planlegging og rehabilitering av ferdselstraséer, herunder vurdering av plassering i terrenget, bredde og dekke, skal hensynet til det uorganiserte friluftslivet, vern av naturverdier, landskapskvaliteter og kulturminner veie tyngst.

Kommunen skal ivareta, tilrettelegge og utvikle god tilgang til friluftslivsområder gjennom en god skiltplan med opplysninger om løypens lengde og annen relevant informasjon. Det er videre viktig å opprettholde dagens parkeringskapasitet på utfartsstedene i kommunen.

HANDLINGSPROGRAM – IDRETT

Idrett og sport er nær synonyme begrep som brukes om alle former for fysisk aktivitet som gjennom uformell eller organisert deltakelse, tar sikte på å uttrykke eller bedre fysisk kondisjon og mental velvære uavhengig av funksjonsnivå, danner sosiale relasjoner eller oppnå resultater i konkurranse på alle nivåer. Enkelte ikke-fysiske aktiviteter har også status som sport.

A. Innendørsanlegg

Innendørsanlegg omfatter i denne planen flerbrukshaller, basishaller, spesialhaller og gymsaler. Anleggene brukes av en rekke idretter som håndball, kampsport, basketball, volleyball, badminton, tennis, innebandy, turn og gym. De ulike anleggstypene dekker forskjellige formål og aktiviteter.

- Data hentet fra idrettsindeksen sier følgende om hallbrukerne i dag: Håndball. Det var i 2016 registrert 977 registrerte håndballspillere i Lørenskog. Av disse er 499 barn og 347 ungdom. Det er to håndballklubber i kommunen. Aktivitetsandelen har økt med 22 prosent i perioden 2006–2016.
- Turn og gym. Det var i 2016 registret 1 210 aktive turnere og gymtøvere i Lørenskog. Av disse er 637 barn og 58 ungdom. Aktivitetsandelen har gått ned med to prosent i perioden 2006–2016. Det er to idrettslag for turn og gymnastikk i kommunen.
- Kampsport – herunder boksing, kickboksing, bryting, fekting, kampsport og judo. Det var i 2016 registrert 362 kampsportutøvere i Lørenskog. Av disse er 175 barn og 81 ungdom. Aktivitetsandelen har økt med 41 prosent i perioden 2006–2016. Det er to kampsport-klubber i kommunen.
- Tennis – herunder squash og bordtennis. Det var i 2016 registrert 496 aktive tennisspillere i Lørenskog. Av disse er 175 barn og 159 ungdom. Aktivitetsandelen er dobbelt så høy som landsgjennomsnittet. Det er én tennis og to bordtennisklubber i kommunen.
- Annen ballsport – herunder badminton, volleyball og innebandy. Det var i 2016 registrert 345 aktive innen disse idrettene i Lørenskog. Av disse er 107 barn og 60 ungdom. Aktivitetsandelen har gått ned med 30 prosent i perioden 2006–2016.
- Ishockey – Det var i 2016 registrert 569 aktive skøyteløpere/ishockeyspillere. Av disse er 188 barn og 143 ungdom. Dette er over tre ganger så høyt som landsgjennomsnittet.
- Diverse idretter – herunder Cheerleader (518 aktive), Danseklubben studio1 IL (378 aktive), Friskis&Svettis (360 aktive), Team U & I Lørenskog Danseklubb (138 aktive), Lørenskog frisbeeklubb (92 aktive), Metropensjonistene B.K. (35 aktive), Lørenskog curlingklubb (8 aktive). Blant barn er det 414 aktive innen slike idretter, mens blant ungdom finner vi 375 aktive. Dette er godt over landsgjennomsnittet.

Flerbrukshaller

Dagens kapasitet

En flerbrukshall er en hall som kan brukes vekselvis til ulike idrettsaktiviteter uten klargjøring/omgjøring med tap av brukstid (løpende vekselbruk). Parallell sambruk av ulike aktiviteter inngår også i dette begrepet. Hallene brukes av grunnskoler og videregående skoler på dagtid, mens idretten bruker hallene på kveldstid og i helger.

Lørenskog har fire flerbrukshaller med til sammen seks hallflater (standard håndballbane): Skårerhallen, Kjennhallen, Lørenskoghallen og Fjellhamarhallen. Hallene er i stor grad nyttet til håndball og innebandy, men også andre ballaktiviteter som volleyball, badminton og basket drives her. Det er inngått avtale med Hammer turn om drift av Kjennhallen.

Hallkapasiteten er på høyde med sammenlignbare kommuner både i forhold til anleggspoeng per aktive utøvere og per innbyggere. En ligger for øvrig noe under landsgjennomsnittet.

Status for prosjekter

Kommunestyret vedtok i sak 002/19, bygging av en flerbrukshall med to hallflater i tilknytning til Fjellhamar skole, og i sak 036/19, en utvidelse av Benterud skole skal inkludere en flerbrukshall med én hallflate. Det arbeides også med andre alternativer for bygging av haller.

Bakgrunn og utfordringer

Fjellhamarhallen er en stor hall med tre håndballflater. Hallen er bygd som en ren treningshall, men brukes også til arrangement og turneringer. Det er ikke lagt til rette for konkurranser i

hallen, da hallen blant annet mangler publikumsfasiliteter. De andre hallene fungerer tilfredsstillende, men har i mange tilfelle for liten kapasitet til større arrangement. Garderobekapasiteten i Kjennhallen/turnhallen er utfordrende, spesielt sambruket mellom idretten og Mailand videregående skole.

Initiativ og tiltak

- Ny flerbrukshall med to hallflater ved Fjellhamar skole, iht. kommunestyresak 002/19.
- Nødvendig behov for oppgradering av Fjellhamarhallen, iht. kommunestyresak 002/19.
- Mulighetsstudie sammen med Akershus fylkeskommune om utvidelse av eksisterende Lørenskoghall, iht. kommunestyresak 002/19.
- Flere prosjekter vil bli utredet i planperioden, herunder flerbrukshall ved Benterud skole, jf. kommunestyresak 036/19.
- Garderobebygg ved Kjennhallen/turnhallen.
- I planperioden skal kommunens «gratisprinsipp» og driftsavtaler mellom kommunen og idrettslagene utredes.
- Egenorganisert aktivitet skal prioriteres med halltid i løpet av planperioden.

Basishaller

Dagens kapasitet

Idrettens basishall er definert som en treningshall for turn med permanent montert utstyr. De fleste basishaller har et stort utvalg av matter og skumapparater, samt nedfelt trampoline og grop fylt med fast eller løs skumgummi. Dette gjør at hallene blir et meget godt treningstilbud for turn og basistrening for andre idretter.

Det finnes én basishall i Lørenskog: turnhallen (tilbygg til Kjennhallen) med apparthall og liten flerbrukshall. Hallen brukes til turn og gymnastikk. Det er inngått en avtale med Hammer turn om drift av hallen. Dagens kapasitet anses å være dekkende for behovet.

Status for prosjekter

Det er ikke igangsatt eller vedtatt nye byggeprosjekter.

Bakgrunn og utfordringer

Garderobekapasiteten i Kjennhallen/turnhallen er ikke tilfredsstillende, da sambruket mellom den organiserte idretten og Mailand videregående skole ikke fungerer i praksis.

Initiativ og tiltak

- Det foreslås å bygge ekstra garderobe i tilknytning til turnhallen.

Spesialhaller

Dagens kapasitet

En spesialhall er en hall med planløsning, utforming og materialvalg for primært å tilfredsstille en spesiell særiddrett.

Det er fire spesialhaller i Lørenskog: Lørenskog bordtennishall, Lørenskog ishall, Lørenskog tennishall og NRC Tigers' midlertidige treningshall. Bordtennishallen og ishallen eies av Lørenskog pensjonskasse. De andre eies av klubbene selv.

Lørenskog Ishockeyklubb melder om at kapasiteten er for liten i nåværende ishall. Klubben har 569 aktive utøvere, og opplever at treningstilbudet ikke er tilfredsstillende. Kapasiteten i de øvrige spesialhallene er tilfredsstillende.

Status for prosjekter

Det er ikke igangsatt eller vedtatt nye byggeprosjekter. Kommunestyret har imidlertid, i sak 039/19, åpnet for å kunne forhandle om forutsetninger for etablering av en cheerleadinghall på Triaden. Kommunestyret har, i sak 045/19, også åpnet for å det kan forhandles om salg av kommunalt tomtareal og en leieavtale for ishockeyhall på Ødegården (området ved SNØ).

Bakgrunn og utfordringer

Dagens cheerleadinghall er satt opp som en midlertidig hall, med brukstillatelse ut 2022. Det er utfordrende å flytte NRC Tigers til andre haller på grunn av behov for ekstra takhøyde, og permanente spesialmutter på gulvet. Kapasiteten i ishallen er for liten, noe som vanskeliggjør rekruttering av nye aldersbestemte lag.

Initiativ og tiltak

- Ny ishall er under vurdering.
- Ny plassering av cheerleadinghall er under utredning, jf. kommunestyresak 039/19.
- I planperioden utredes lokaler for dans, og eventuelt vurderes dette i sammenheng med cheerleadinghall.
- Det utredes for etablering og lokalisering av skøytehall for is-idretter (Spesialhall).

Gymsaler

Dagens kapasitet

Det er gymsal ved alle skolene og kapasiteten anses som tilfredsstillende. Mange av salene blir lånt ut til idretten på kveldstid, – først og fremst til barn og unge.

Status for prosjekter

Det er ikke igangsatt eller vedtatt nye byggeprosjekter.

Bakgrunn og utfordringer

Gymsalene er små og lite egnet til annet en barneskolebruk.

Initiativ og tiltak

Det foreslås ingen nye tiltak i planperioden.

B. Utendørsanlegg

Utendørsanlegg omfatter i denne planen fotballanlegg og friidrettsanlegg. Anleggene brukes hovedsakelig av fotballklubber og friidrettslag.

Data hentet fra idrettsindeksen sier følgende om anleggsbrukerne i dag:

- **Fotball.** Det var i 2016 registret 1 686 aktive fotballspillere i Lørenskog. Av disse er 966 barn og 488 ungdom. Det er fire fotballklubber i kommunen. Aktivitetsandelen har sunket med 25 prosent i perioden 2007–2016.
- **Friidrett.** Det var i 2016 registret 130 aktive friidrettsutøvere i Lørenskog. Av disse er 14 barn og 34 ungdom. Det er ett friidrettslag og to andre klubber som har friidrettsaktivitet i kommunen. Aktivitetsandelen har gått ned med 60 prosent i perioden 2006–2016.

Fotballbaner

Dagens kapasitet

Fotballbaner kan være grusbaner, naturgressbaner eller kunstgressbaner. De vanligste banestørrelsene er: 11er, 9er, 7er, 5er og 3er.

Det er fire store fotballanlegg i kommunen: Rolvsrud stadion, Torshovbanen, Fjellhamar stadion og Kurlandsparken. Disse anleggene har totalt fem 11er baner og to 7er baner. Alle anleggene eies av Lørenskog kommune og driftes av idrettslagene. Det er vinterdrift med undervarme på alle 11er banene. Kapasiteten på anleggene varierer en del. Lørenskog idrettsforening har størst utfordring i forhold til anleggsdekning, og leier i tillegg et areal på 18 mål på Nordlimyra som brukes til trening og kamper for de yngste spillerne i sommerhalvåret.

I tillegg er det en 7er bane ved Luhr skole som driftes av Fjellhamar Fotballklubb i sommerhalvåret.

Lørenskog kommer bedre ut enn alle de sammenlignbare kommunene i idrettsindeksen når anleggspoeng per aktive utøvere legges til grunn, men noe lavere enn landsgjennomsnittet når anleggspoeng per innbygger legges til grunn. Årsaken til dette er at det er færre som spiller fotball i Lørenskog enn i landet for øvrig.

Status for prosjekter

Kommunestyret vedtok i sak 152/18 å utvide Rolvsrud stadion med ny tribune, nytt klubblokale, ny 9er bane og én 5er bane. Planlagt ferdigstillelse høsten 2020. Fjellhamar fotballklubb har søkt kommunen om bygging av nytt klubblokale med garderober. Ved de to andre anleggene Torshov og Kurland er det ingen prosjekter på gang, men Kurland fotballklubb ønsker å bygge en ballbinge ved Kurlandsparken.

Bakgrunn og utfordringer

Kapasiteten ved Rolvsrud stadion er for lav i forhold til aktivitetsnivået. Ved de andre anleggene er kapasiteten tilstrekkelig, men det vil bli kapasitetsproblemer i fremtiden med estimert befolkningsøkning.

Initiativ og tiltak

- Utvide Rolvsrud stadion, iht. kommunestyresak 152/18.
- Garderobebygg/klubbhus Fjellhamar stadion.
- Utrede løsninger som hindrer forurensning fra gummigranulat.
- Det bør i planperioden settes i gang en utredning av fremtidige fotballanlegg.
- I planperioden skal kommunens «gratisprinsipp» og driftsavtaler mellom kommunen og idrettslagene utredes.

Friidrettsanlegg

Dagens kapasitet

Et friidrettsanlegg kan både være et fullt tradisjonelt stadionanlegg med 6 eller 8 stk. 400 meter lange rundbaner, et anlegg med redusert antall baner eller et delanlegg uten rundbaner, hvor de enkelte disipliner (få eller mange) kan plasseres slik det passer på det enkelte sted. Friplassen er et nytt friidrettskonsept som også inkluderer andre basiske idretter som for eksempel turn.

Friplassen er et friidrettsanlegg som egner seg godt til aktivitet for barn og unge, plassert på Rolvsrud stadion. Eldre utøvere bruker friidrettsanlegget på Lillestrøm, et senioranlegg som Lørenskog er medeier i.

Status for prosjekter

Nye klubb- og lagerlokaler for friidrett på nye Rolvsrud stadion, iht. kommunestyresak 152/18.

Bakgrunn og utfordringer

Det vurderes at det interkommunale friidrettsanlegget på Lillestrøm gir tilstrekkelig kapasitet for friidrettsutøverne i kommunen. Friplassen ved Rolvsrud stadion dekker behovene til barn og unge.

Initiativ og tiltak

Det foreslås ingen nye tiltak i planperioden.

C. Svømmeanlegg

Svømmeanlegg omfatter i denne planen trenings- og konkurranseanlegg for svømming. Svømmehaller består av et eller flere innendørsbasseng, konkurranse/treningsbasseng og/eller opplæringsbasseng. Konkurransebasseng måler normalt 50 eller 25 meter.

Data hentet fra idrettsindeksen sier følgende om anleggsbrukerne i dag:

- Svømming. Det var i 2016 registret 674 aktive svømmere i Lørenskog. Av disse er 512 barn og 60 ungdom. Det er en svømmeklubb i kommunen. Aktivitetsandelen har økt med 36 prosent i perioden 2006–2016.

Dagens kapasitet

Lørenskog har ett folkebad for kommunens innbyggere, lokalisert på Kjenn. Folkebadet brukes av grunnskolen på dagtid og til idrett og som folkebad resten av tiden. Kommunen har i tillegg fem opplæringsbasseng ved skoler og i Skårerhallen.

Status for prosjekter

Kommunestyret vedtok i sak 069/18 ny KVU svømmemelding, planlegging av trenings- og konkurransehall ved nye Fjellhamar skole og opplærings- og konkurranseanlegg i sentralområdet.

Bakgrunn og utfordringer

Kapasiteten på svømmehaller for trening og som folkebad regnes ikke som tilfredsstillende i kommunen. Svømmklubben etterlyser et konkurranseanlegg, og mener at kapasiteten generelt er for lav.

Initiativ og tiltak

Kommunestyret vedtok i sak 069/18 ny KVU svømmemeldingen, å planlegge for:

- Ny trenings- og konkurransehall ved ny Fjellhamar skole.
- Ny opplærings- og konkurransehall i Lørenskog sentrum.

D. Ski- og snøanlegg

Ski- og snøanlegg omfatter i denne planen anlegg for organisert idrett.

Data hentet fra idrettsindeksen sier følgende om anleggsbrukerne i dag:

- Ski. Det var i 2016 registrert 405 aktive utøvere i kategorien ski i Lørenskog. Av disse er 139 barn og 104 ungdom. Det er én skiklubb i kommunen. Aktivitetsandelen har økt med om lag 57 prosent i perioden 2006–2016.

Dagens kapasitet

Kapasiteten på anleggene vurderes som god. Det prepareres cirka 65 km med løyper til fri bruk for kommunens innbyggere. Kommunen har ikke andre skianlegg.

Status for prosjekter

Et privat innendørs skianlegg, SNØ, åpner i januar 2020 på Ødegården. Dette anlegget vil tilrettelegge aktivitet for alpint, snowboard, twintip og langrenn. Kommunestyret vedtok i sak 043/19, utredning skiløype Haneborgåsen, å fortsette utredning av turvei/skiløype etter konsept 1 (turvei/skiløype uten lys og med enkelt skispor). Kommunestyret vedtok samtidig at utredning av etablering av rullleskiløype utenfor Marka skal startes opp i 2020. Det er satt av midler til rehabilitering av skitrasé fra Bjørndalen til Igletjern og fra Bjørndalen til Mariholtveien, samt lys på den siste traséen. Disse midlene er søkt videreført, og arbeidene planlegges utført i 2019.

Bakgrunn og utfordringer

Lørenskog Skiklubb har meldt behov for skistadion med kunstsnoanlegg for å kunne arrangere konkurranser i kommunen. I tilknytning til skiløypene i SNØ skal det vurderes skiløyper og turveier i området nord for skihallen. Løypenettet kan knyttes opp til eksisterende løypenett på Oslo- og Skedsmosiden.

Traséen fra Bjørndalen til Igletjern trenger rehabilitering. Deler av traséen har blitt vasket bort, og traséen må bygges opp på nytt. Ved å montere nytt lys på strekningen Bjørndalen over til Mariholtveien vil man få en sammenhengende rundløype fra Ekerud via Mariholtet, over til Bjørndalen og videre til Ekerud.

Det er et mål få til en tverrforbindelse fra Losby over mot Mariholtet. Dette vil kunne forlenge sesongen, og føre til bedre fremkommelighet for løypemaskiner. I tillegg vil vi få en fin rundløype sammen med det eksisterende løypenettet.

Initiativ og tiltak

- Utrede muligheten for å få etablert et skistadion med klubbhus, kunstsnoanlegg og lys rundt Losby Golfklubb sitt anlegg.
- Utrede skiløyper/turveier i Haneborgåsen, jf. kommunestyresak 043/19.
- Utrede rullleskiløype utenfor Marka, jf. kommunestyresak 043/19.
- Utrede tverrforbindelse Losby-Mariholtet.

E. Øvrige anlegg

Øvrige anlegg omfatter i denne planen anlegg som ikke hører inn under de øvrige anleggskategoriene.

Dagens kapasitet

Denne kategorien inneholder flere idretter som for eksempel skyting, dans, bryting, kampsport, golf, tennis og cricket. Flere av disse er mindre idretter og kommer dårlig ut når det gjelder anleggsdekning.

Status for prosjekter

Ingen prosjekter er under planlegging.

Bakgrunn og utfordringer

Lørenskog skytterlag, Lørenskog miniatyrskytterlag og flere bedriftsskytterlag mistet innendørsanlegget sitt når Kjenn skole ble bygd om. Klubbene låner i dag delvis lokaler av nabolag. Bortfallet av innendørsanlegget har resultert i at klubbene ikke rekrutterer nye medlemmer.

Initiativ og tiltak

- Det foreslås å utrede muligheten for å bygge nytt innendørsanlegg for miniatyrskyting i tilknytning til fremtidige utbygginger.

HANDLINGSPROGRAM – FYSISK AKTIVITET

Med fysisk aktivitet forstås egenorganiserte trenings- og mosjonsaktiviteter for alle uansett funksjonsnivå, herunder friluftsliv og aktiviteter preget av lek. Anlegg under denne kategorien er lekeplasser, balløkker, ballbinger, sykkelanlegg, skateboardanlegg, styrketreningsparker, sandvolleyballbaner, basketballbaner, frisbeegolfanlegg med mer.

A. Løkker og binger

Løkker og binger omfatter i denne planen nærmiljøanlegg som etableres i tilknytning til grunnskoler, med sambruk mellom skoler på dagtid og egenorganisert aktivitet ettermiddager og helger. Noen av anleggene kan islegges vinterstid og er helårsanlegg.

Dagens kapasitet

Lørenskog kommune har i alt 38 registrerte anlegg under løkker og lekeplasser. Av disse er ni lekeplasser, 21 balløkker og åtte har både lekeplassutstyr og muligheter for ballspill. Det er seks ballbinger i kommunen hvor av fire er i tilknytning til utendørs skoleanlegg. Det er færre som bruker løkkene på sommeren, men vinterbruken er økende på de 12 løkkene som islegges.

Status prosjekter

Det vil i løpet av 2019 bli anlagt en ballbinge i uteområdet ved Kjenn og Solheim, foreløpig kalt Grønn Campus. Prosjektet ble vedtatt av kommunestyret i sak 083/18.

Bakgrunn og utfordringer

Det er viktig å etablere og videreutvikle løkker og binger på en slik måte at de frister til fysisk aktivitet. Anleggene må utformes med tanke på fleksibilitet og befolkningens skiftende interesser. Det er også vesentlig å ta hensyn til lokalisering i forhold til å oppnå god geografisk dekning.

Nærmiljøanlegg bør i fremtiden legges i tilknytning til nye skoleanlegg og skoleanlegg som skal utvides/rehabiliteres. Gode nærmiljøanlegg ved skolene vil inspirere til egenorganisert aktivitet både i friminuttene og i fritiden, og bidra til at skoleområder blir et samlingsted for nærmiljøet.

Befolkningsvekst og fortetting fører til økt slitasje og behov for vedlikehold. Forsvarlig drift og jevnlig vedlikehold øker levetiden på anleggene, og på sikt er dette billigere enn større vedlikeholdsarbeider /rehabiliteringer. Gjennom de årlige budsjettene må det derfor sikres midler til forsvarlig drift og vedlikehold av løkker og binger, slik at anleggene oppleves som attraktive og av god kvalitet.

Initiativ og tiltak

- Det settes årlig av midler til oppgradering og rehabilitering av eksisterende løkker og binger.

B. Sykkel og skate

Sykkel og skate omfatter i denne planen nærmiljøanlegg for egenorganisert aktivitet for ulike aktiviteter på hjul; sykkel, brett, trehjuling, sparkesykkel, rulleskøyter med mer. Nærmiljøanleggene plasseres på egnede steder i kommunen.

Dagens kapasitet

Det er tre sykkelanlegg i Lørenskog, to permanente og ett mobilt. Det er ett skateanlegg, samt sykkel- og skateramper som kan plasseres på diverse steder.

Status prosjekter

Det vil i forbindelse med kommunestyresak 083/18, utvikling av Grønn Campus, bli ferdigstilt en BMX-bane for barn og unge i løpet av 2019. Det mobile sykkelanlegget kan flyttes til ulike steder i kommunen for å stimulere til økt bruk av sykkel blant barn og ungdom.

Bakgrunn og utfordringer

Anlegg for skating behøver nødvendigvis ikke være et anlegg bygd for skating, men skatespots ulike steder i kommunen. Disse bør bygges opp av betongelementer som er bedre å skate på, mer holdbare og enkle å vedlikeholde.

Det reelle anleggsbehovet for skateanlegg i Lørenskog er vanskelig å måle, men det en ser er at andre voksende aktivitetsformer som blant annet sparkesykkel, BMX og skateboard er brukere av skateanlegget ved Kjennhallen. Ved å sette opp skateanlegg på private og offentlige områder, legger en til rette for barn og unge til å drive egenorganisert aktivitet.

Initiativ og tiltak

- Utrede plassering av egne nybegynnerparker for skating. De bør være særlig tilpasset unge brukere og for flere brukergrupper for aktiviteter på hjul.
- Utrede etablering av et innendørs skateanlegg som også tilrettelegges for sparkesykkel, inline og BMX.
- Inlinebane ved Hammer skole.

C. Aktivitetsflater

Aktivitetsflater omfatter i denne planen alle aktivitetsområder og anlegg for egenorganisert aktivitet som ikke faller inn under kategori A og B:

Sandvolleyballbaner, basketballbaner, frisbeegolfbaner, footgolfbaner, styrketreningsparker, klatreanlegg og akebakker.

Dagens kapasitet

Det er ni sandvolleyballbaner, to basketbaner, én styrketreningspark, én frisbeegolfbane, én footgolfbane, ett klatreanlegg og fire akebakker i kommunen. Bruken og kapasiteten av anlegg under kategorien aktivitetsflater er ikke undersøkt, men på bakgrunn av befolkningsveksten og fortettingen i kommunen vil behovet være økende for denne typen anlegg i årene fremover.

Status for prosjekter:

En styrketreningspark og en basket-/volleyballbane vil bli anlagt i forbindelse med byggingen av Grønn campus med referanse til kommunestyresak 083/18. I de kommunale grøntområdene som skal etableres i Skårer syd og Skårer vest vil det bli aktivitetsflater til lek og egenorganisert trening.

Bakgrunn og utfordringer

Med bakgrunn i befolkningsøkningen flere steder i kommunen, er det en utfordring å tilrettelegge nok nærmiljøanlegg for egenorganisert aktivitet. Slike anlegg er viktige for god folkehelse. Det bør utredes hva som er tilfredsstillende kapasitet for slike aktivitetsanlegg i kommunen i løpet av planperioden.

Initiativ og tiltak

- Etablere treningsapparater tilpasset aldersgruppen på Rolvsrudhjemmet, Lørenskog sykehjem og Lørenskog sykehjem avdeling Finstad.
- Etablere treningsapparater i forbindelse med Lørenskogstien og Elveparken.

HANDLINGSPROGRAM – FRILUFTSLIV

I St. melding 18 (2015–2016) «Friluftsliv-natur som kilde til helse og livskvalitet» er friluftsliv definert som opphold og fysisk aktivitet i friluftsliv, i fritiden, med sikte på miljøforandring og natur-opplevelser. Kjernen i den statlige friluftspolitikken er at friluftsliv ikke skal være konkurransepreget, men et tilbud til alle uavhengig av funksjonsnivå. Naturopplevelser er også det karaktertrekk som klarest skiller friluftsliv fra andre fritidsaktiviteter.

A. Friluftsliv i Marka

Friluftslivsanlegg i Marka omfatter i denne planen alle typer anlegg og annen tilrettelegging beregnet for friluftsliv som for eksempel turstier, badeplasser, brygger, fiskeplasser og skiløyper.

Dagens kapasitet

Det er 19 tur- og skiløyper, ett skileikanlegg, fem badeplasser og flere fiskevann i marka.

Status for prosjekter

Det er ikke igangsatt eller vedtatt nye byggeprosjekter.

Bakgrunn og utfordringer

Det er endringer i bruk og forventninger til tilrettelegging av frilftsaktiviteter i marka. Behov for tilrettelegging i forhold til nye aktiviteter og innsats på oppgraderinger og rehabiliteringer må styrkes i årene fremover.

Det er også viktig å sørge for god og sikker adkomst til marka for alle aldersgrupper, og tilrettelegge for at turstier, turveier og skiløyper knyttes opp til eksisterende nettverk i nabokommuner.

Friluftsliv kan ha nytte av et samarbeid med idretten ved at idrettslagene og friluftslivsorganisasjoner bidrar med merking av løyper og tilrettelegger friluftsområder. Dette arbeidet er svært viktig med tanke på å få flest mulig til å bruke marka, sommer som vinter.

Friluftsliv kan også være et nyttig tiltak med tanke på integrering. Gjennom friluftsliv kan innvandrere lære både den norske kulturen og det norske språk.

Vinterstid er det knyttet utfordringer til at turveier brukes som skitrasé med mange konflikter mellom skigåere og gående. Det bør derfor i større grad legges opp til todelt trasé, der den ene traséen er for skiaktivitet, og den andre for syklende, gående og ridende. Det er få eller ingen konflikter der det er todelt trasé. Forutsetningen er at den brøytes før det kjøres skispor.

Initiativ og tiltak

- Etablere tilgang til Haneborgåsen.
- Helhetlig skilting, merking og informasjon om friluftsliv.
- Sette opp utedoer på områder som brukes hyppig som overnattingssteder.
- Sette opp kart- og informasjonstavle på kjøpesentrene med turtips i kommunen.
- Etablere todelt løypetrasé i deler av skiløypenettet.
- Oppgradere populære badeplasser og rasteplasser i Marka.
- Etablere ny badeplass eller badebrygge ved Østbypotten.
- Tiltak for å øke bruken av friluftsanlegg blant kommunens innvandrere gjennom arrangementer/tiltak rettet mot integrering.

B. Friluftsliv i tettbebyggelsen

Friluftsliv i tettbebyggelsen omfatter i denne planen nærmiljøfriluftsliv i de utbygde områdene i kommunen.

Mulighet for utøvelse av friluftsliv i nærheten av der folk bor, er viktig for å stimulere til fysisk aktivitet i hverdagen. Friluftsliv i tettbebyggelsen foregår både på opparbeidede grøntområder som parker, badeplasser og turveier/turstier og ikke opparbeidede grøntområder som mindre skogsområder/naturområder. Dette er et viktig lavterskeltilbud for egenorganisert tur- og uteaktiviteter og har stor betydning i et folkehelseperspektiv.

Dagens kapasitet

I kommunen er det syv parkanlegg, tre badeplasser og 62 mindre skogsområder/naturområder og turveier/turstier.

Status for prosjekter

I 2019 skal blant annet disse prosjektene gjennomføres:

- Bryggeanlegg på Langgrunna badeplass får universell utforming.
- Vesletjern badeplass får ny badeflate og nye parkmøbler.
- Utbedre en tursti ved Vallerud.
- Etablere flere gapahuker og hytter i Marka i regi av DNT.

Bakgrunn og utfordringer

I en kommune med befolkningsvekst og fortetting vil friluftsliv i stor grad dreie seg om turer i nærmiljøet og en mer urban form for friluftsliv. Kort avstand er her en forutsetning for hyppig bruk og en mer aktiv hverdag. Det er derfor viktig å ta vare på de «kortreiste» friluftsarealene i kommunen i forbindelse med utbygging og fortetting, og sørge for tilgjengelighet til skogs- og naturområder i kommunen ved fortetting.

Befolkningsvekst og fortetting medfører økt belastning på kommunes grøntstruktur. Vedlikehold av eksisterende anlegg for friluftsliv i tettbebyggelsen er derfor viktig for å sikre at tilbudet er attraktivt.

Friluftsområdene må tilrettelegges på bakgrunn av et større mangfold av aktiviteter som utøves i friluft og forventningen om tilrettelegging for enkeltgrupper. Spesielt gjelder dette for barn og eldre som har kort rekkevidde og er dermed avhengig av at det finnes friluftsområder i nærområdet.

Initiativ og tiltak

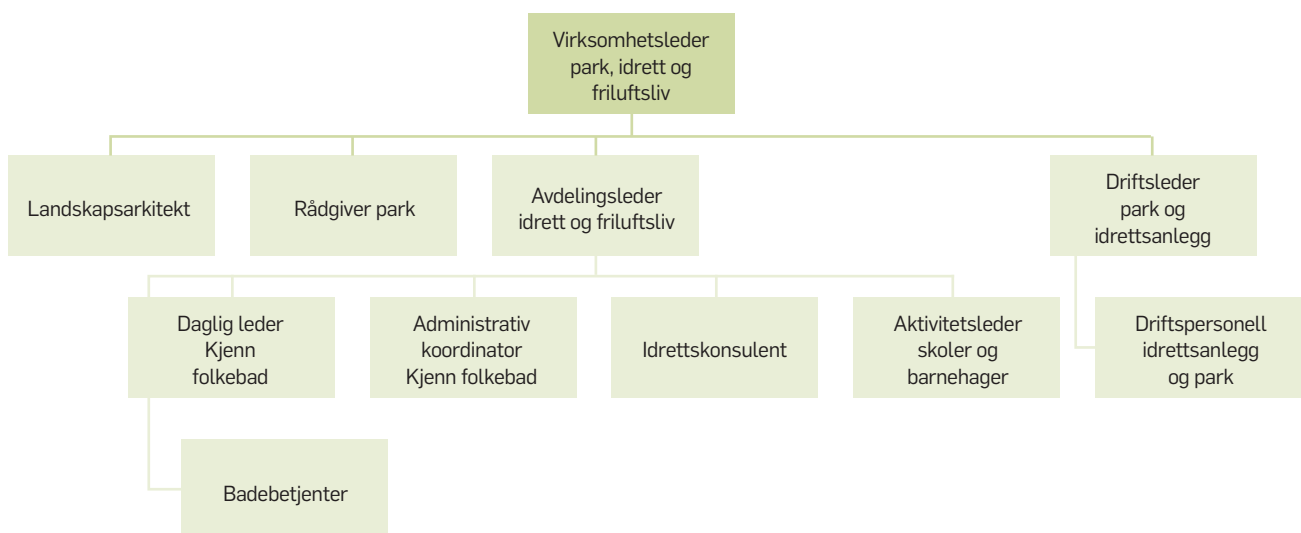
- Kartlegge og verdsette kommunens viktigste friluftsområder innen utgangen 2019.
- Etablere tursti på østsiden av Langvannet.
- Tilrettelegge med benker/sitteplasser.
- Etablering av nye toaletter knyttet til aktivitetsflater, parker og turveier.

PARK, IDRETT OG FRILUFTSLIV

– ORGANISASJON OG VIRKSOMHET

Virksomhet park, idrett og friluftsliv (PIF) er organisert under kultursektoren, og består av ca. 19 årsverk. PIF skal samlokaliseres og flytte inn i nye lokaler på Sørlihavna sommeren 2019. Følgende organisasjonskart viser strukturen til PIF.

Virksomhetsleder

Virksomhetslederen har fag-, økonomi- og personalansvar for virksomheten, og skal jobbe strategisk og tverrsektorielt med utviklingsarbeid, planlegging og utredninger innen ansvarsområdet. Virksomheten drifter og forvalter kommunens park- og grøntområder, bad- og idrettsanlegg, friluftsliv, egenorganiserte aktivitetsflater, landbruk og viltforvaltning.

Virksomhetslederen har i tillegg saksbehandlingsoppgaver for politiske råd og utvalg, samt kontakt med innbyggere, mediehåndtering og representasjon.

Park og landskap

Park og landskap består av to årsverk som er en del av ledergruppen i PIF. Hovedoppgavene vil være å ha hovedansvaret for grøntanleggene i kommunen og med sin fagkompetanse delta i større og tverrfaglige utviklingsprosjekter med fokus på planlegging og utvikling av kommunens grøntarealer og offentlige rom. De vil bidra med grøntfaglige uttalelser i reguleringsprosesser og andre planprosesser som berører kommunens grønne infrastruktur.

Avdelingen skal ha fokus på grønn mobilitet med tilrettelegging for syklende og gående, offentlige rom og kulturminner.

Vedlikehold av grøntanlegg, parker, lekeplasser og friareal er sentrale arbeidsoppgaver i tillegg til planarbeid innen fagområdene.

Park og idrettsanlegg

Driftsenheten park og idrettsanlegg består av totalt åtte årsverk i tillegg til sesongarbeidere. Hovedoppgavene til enheten vil være utarbeidelse av skjøtsels- og vedlikeholdsplaner og

sørge for optimal drift og vedlikehold av kommunens grøntområder, friluftsområder, lekeplasser og idrettsanlegg. Det er denne gruppen som sørger for at gresset klippes i parkene våre om sommeren og at skiløypene prepareres om vinteren.

Idrett og friluftsliv

Avdelingen for idrett og friluftsliv sørger for at kommunens innbyggere og idrettslag kan benytte seg av gode kommunale idretts- og friluftsanlegg til et godt aktivitetstilbud. Spillemiddelsøknader er et viktig ansvarsområde i samspill med idrettslag og andre foreninger som vurderer å bygge aktivitets- og idrettsanlegg. Avdelingen er ansvarlig for tildeling av trenings- og arrangementstider for kommunens idrettslag i kommunens idrettshaller og gymsaler og svømmehaller.

Avdelingen tilbyr også friluftslivsaktiviteter for skolene i kommunen. Gjennom godt tilrettelagte aktiviteter er målet å skape positive opplevelser og mestringfølelse innen friluftsliv for ungdom. Dette er et lavterskeltilbud med populære aktiviteter er kanoturer i Østmarka, skiturer, hundesledeskjøring og klatring.

Kjenn folkebad

Kjenn folkebad er en avdeling under idrett og friluftsliv. Folkebadet har som formål å gi et bredt og variert tilbud innen svømming, både for svømmeklubber, skoler, barnehager og som åpent folkebad. Kjenn folkebad er lokalisert på Kjenn i Lørenskog sentrum. Badet har åpent 100 timer i uka, og har i de siste årene hatt cirka 50 000 besøkende per år.

